

Рамсарските места в България

Bulgarian Ramsar Sites

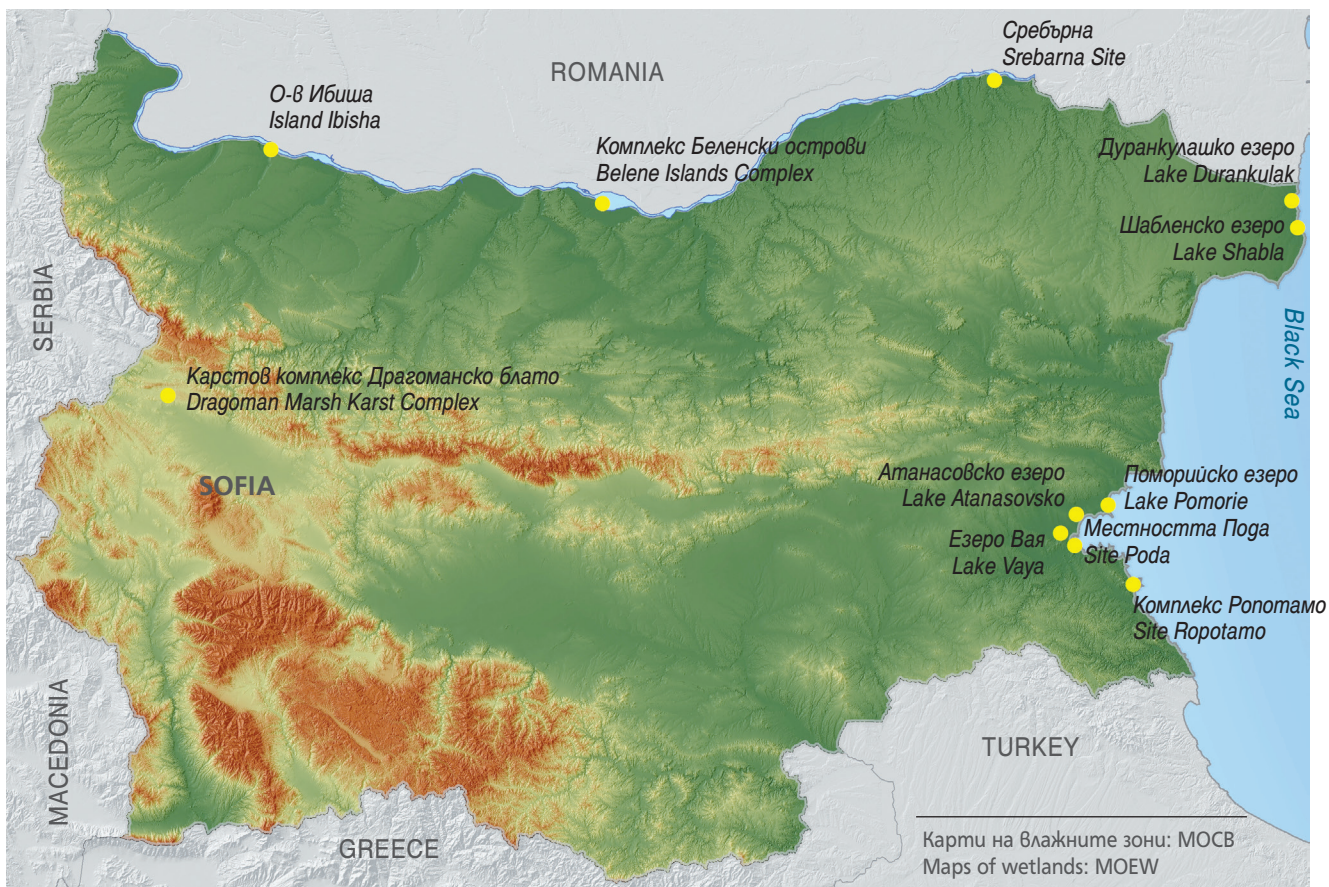
Министерство на околната среда и Водите • Ministry of Environment and Water

Карта на Рамсарските обекти в България

Ramsar Sites in Bulgaria

Снимки:

Ивайло Зафиров
МОСВ
Дирекция Природен парк Персина
РИОСВ Варна
Невена Камбурова, БАН
Сона Цонева, ИБЕИ БАН
Антон Ковачев, Природозащитен център "Пога"
Димитър Попов, Добромир Добриново, Дончо
Киров, Христо Николов, Зелени Балкани
Борислав Тончев, Николаи Петков БДЗП
Петко Цветков, БФБ
Едгар Ван Дер Грифт

Photos:

Ivaylo Zafirov /izafirov@hotmail.com/
MOEW
Persina Nature Park Directorate /www.persina.bg/
RIEUV Varna
Nevena Kamburova, BAS
Sonya Tsoneva, IBER, BAS
Anton Kovachev, Poda Ecological Centre
Dimitar Popov, Dobromir Dobrinovo, Doncho Kirov
Hristo Nikolov, Green Balkans /www.greenbalkans.org/
Borislav Tonchev, Nickolay Petkov
Petko Tsvetkov, BFB /petkotsvetkov@biodiversity.bg
Edgar van der Grift /www.alterra.wur.nl/

Увод

България е сред първите страни, присъединили се към Рамсарската конвенция за влажните зони (приета на 2 февруари 1971 г. в град Рамсар, Иран). Това е първият международен договор, засягащ опазването на биологичното разнообразие. Целта е опазването и разумното ползване на влажните зони като местообитание на водолюбиви птици, отчитайки ги като международен ресурс. Днес тя е разширена към опазването на влажните зони във всички аспекти, като в нея се регламентират основните насоки за национални дейности и международно сътрудничество за опазване и разумно ползване на влажните зони и техните ресурси. Към настоящия момент 169 страни са подписали Конвенцията, представени с повече от 2231 влажни зони в списъка на Конвенцията за влажните зони с международно значение (Рамсарските места), с обща площ 215 млн.ха.

За България Конвенцията е подписана без задължение за ратификация в изпълнение на Решение на Министерски съвет №389 от 18 ноември 1974 г. В сила за страната от 24 януари 1976 г., изменена с Протокол, подписан в Париж на 3 декември 1982 г. и влязъл в сила за България на 27 февруари 1986 г. Политиката за опазването и устойчивото ползване

на влажните зони се разработва от Министерство на околната среда и водите, което отговаря за прилагането на Рамсарската конвенция в България.

Влажните зони са екосистеми, в които водата е основният фактор, от който зависят екологичните условия и свързаните с тях животни и растения. Съгласно Конвенцията, влажните зони са: "блата, торфища, мочурища или открити водни площи, естествени или изкуствени, постоянни или временни, статични или течащи, сладки, бракични или солени, включително територии с морска вода, дълбочината на които при отлив не надхвърля шест метра".

В списъка на Конвенцията за влажните зони с международно значение, България е представена с 11 влажни зони, с обща площ 49912,43 ха – "Атанасовско езеро", "Комплекс Беленски острови", "Дуранкулашко езеро", "Остров Ибиша", "Шабленско езеро", "Местността Пога", "Поморийско езеро", "Комплекс Ропотамо", "Езеро Сребърна", "Езеро Вая" и "Карстов комплекс Драгоманско блато".

Introduction

1

Bulgaria is among the countries which first joined The Ramsar Convention on Wetlands (adopted by participating parties at a meeting in Ramsar, Iran on February 2, 1971). This is the first international treaty for the conservation of biological diversity. The goal of the Convention is conservation and wise use of wetlands as waterfowl habitats, recognizing them as an international resource. Nowadays the Convention has extended its scope towards wetland conservation and wise use in all aspects, giving a definition of the basic directions for actions on a national level and international cooperation for wise use of wetlands and their resources. At present the Convention is adopted by 169 countries having in total over 2231 sites of international importance with aggregated area of 215 mln. h. in the Ramsar List of Wetlands of International Importance.

Pursuant to Decision №389/18 November 1974 of the Council of Ministers Bulgaria has signed The Convention without obligation to ratify it. It enters into force on 24 January 1976, amended with an Protocol which was signed in Paris on 3 December 1982 entering into force on 27 February 1986.

The Ministry of Environment and Water is the National Authority in charge for the implementation of the Ramsar Convention and for the elaboration of policies on protection and sustainable use of wetlands.

Wetlands are ecosystems where water is the primary factor on which the environmental conditions and the relative species of animals and plants depend. According to the text of the Convention, wetlands are defined as: "areas of marsh, fen, peatland or water, whether natural or artificial, permanent or temporary, with water that is static or flowing, fresh, brackish or salt, including areas of marine water the depth of which at low tide does not exceed six metres".

In List of Wetlands of International Importance, Bulgaria is represented with 11 wetlands, covered 49 912,43 hectares:

- Atanasovsko Lake
- Belene Islands Complex
- Dragoman Marsh Karst Complex
- Durankulak Lake
- Ibisha Island
- Site Poda
- Pomorie Lake
- Ropotamo Complex
- Lake Shabla
- Srebarna
- Vaya Lake

Съдържание

Contents ³

Увод	1
Introduction	
Атанасовско езеро	5
Atanasovsko Lake	
Комплекс Беленски острови	12
Belene Islands Complex TRS	
Карстов комплекс Драгоманско блато	18
Dragoman Marsh Karst Complex	
Дуранкулашко езеро	25
Durankulak Lake	
Остров Ибиша	33
Island Ibisha TRS	
Местността Пога	39
Site Poda	
Поморийско езеро	47
Pomorie Lake	
Комплекс Ропотамо	54
Ropotamo Complex	
Шабленско езеро	62
Lake Shabla	
Сребърна	68
Srebarna TRS	
Езеро Вая	74
Lake Vaya	

Голям гмурец (*Podiceps cristatus*)
Great crested grebe

Червен анзъч (*Tadorna ferruginea*) Ruddy shelduck

Атанасовско езеро

Lake Atanasovsko

Атанасовско езеро

В списъка на влажните зони с международно значение от: 28.11.1984 г.

Площ: 1404 ха

Географски координати:
42° 34' с.ш. 27° 28' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Бургас
гр. Бургас 8000, п.к. 219
ул. "Перушица" №67
тел./факс: 056 813 208,
056 813 200
e-mail: riosvbs@unacs.bg

Географско положение и описание:

Атанасовско езеро е свръхсолено езеро с лиманен характер в северната си част и белези на лагуна в южната. Значителна част от площта му се използва като солници, но със запазен примитивен начин на солдобив. Разположено е северно от град Бургас, непосредствено до морския бряг. През езерото преминава шосето Варна-Бургас.

Езерото е разположено на около 1 м под морското равнище. То е заобиколено от малки пресноводни блата, както и от система от канали, обрасли с блатна растителност. Между ноември и април прясната вода от водосбора на езерото се събира в канал и

се оттича в морето. Източната част на този канал също така снабдява солниците с морска вода от Бургаския залив през периода от май до октомври. Поради това водата в канала е прясна през първото полугодие и солена през второто.

Атанасовско езеро включва значително разнообразие от местообитания. Най-характерни за него са плитките соленоводни басейни без висша растителност,

разделени с диги и групи участъци свободни от растителност или обрасли в различна степен с европейска солянка /*Salicornia europaea*/. На места сред тях има характерна за сладководните водоеми водолюбива растителност с преобладаване на теснолистен папур

Кафявокрил огърличник (*Glareola pratincola*)
Collared Pratincole

Location and description:

Atanasovsko Lake is a hypersaline lake which resembles a liman to the north and a lagoon to the south. A considerable part of its surface is used for salt production with preserved primitive salt production methods. It is located north of the city of Burgas, near the sea coast. The lake is crossed by the Varna-Burgas road.

The lake lies at 1 m below sea level. Small freshwater marshes, together with a system of canals overgrown with marsh vegetation, surround the lake. The fresh water from the catchment area of the lake is collected in a canal during November-April and flows into the sea. The eastern part of this canal also supplies the salt-works with seawater from Burgas Bay during May-October. Thus the water in the canal is fresh

Atanasovsko

during the first half of the year and saline during the second half.

Atanasovsko Lake includes a considerable variety of habitats. Most characteristic are the shallow saline ponds without higher vegetation, divided by dikes, and other areas which are free of vegetation or are covered with *Salicornia europaea*. There is occasional water vegetation of the type found in freshwater bodies, with prevailing Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Common Cattail [*Typha latifolia*], reedbeds [*Phragmites australis*] etc.

Biodiversity:

More than 397 species of higher plants are established around Lake Atanasovsko. *Salicornia europaea*, Herbaceous Seepweed [*Suaeda maritima*], Reed [*Phragmites australis*], Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Vicia campestris and Sea Wormwood [*Artemisia maritima*] are the dominant species. The following plant species included in the Red Data Book of Bulgaria have been recorded at the lake: *Aeluropus littoralis*, *Hymenolobus procumbens*, *Eryngium maritimum*, *Parapholis incurve*, *Gypsophila trichotoma*, *Silene euxina*.

Included in the List of wetlands of international importance since:

28.11.1984

Area: 1404 ha

Geographic coordinates:

42°34'N, 27°28'E

Contacts:

Regional Inspectorate of Environment and Water (RIEW)
Burgas

Burgas 8000, P.O.Box 219
67 Perushtitsa Str.

Tel./fax + 359 56 813 208
+ 359 56 813 200

e-mail: riosvbs@unacs.bg

Бял щъркел (*Ciconia ciconia*) White Stork

Природозащитен статут:

Северната част на езерото е защитена територия – поддържан резерват, съгласно националното природозащитно законодателство. Влажната зона е обявена и като защитена зона /Натура 2000 място/ по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията. Атанасовско езеро е обявено от Министерството на здравеопазването за място със значителни запаси от лечебна кал.

/*Typha angustifolia*/, широколистнен папур /*Typha latifolia*/ и гр., тръстикови масиви /*Phragmites australis*/.

Биологично разнообразие:

В района на Атанасовско езеро са описани повече от 397 вида висши растения. Доминиращи видове са солянката /*Salicornia herbacea*/, европейската солянка /*Salicornia europaea*/, морската суеда /*Suaeda maritime*/, тръстиката /*Phragmites australis*/, теснолистният папур /*Typha angustifolia*/, полската виция /*Vicia campestris*/, морският пелин /*Artemisia maritime*/ . На езерото са описани следните видове растения, включени в Червената книга на България: крайбрежен елурупус /*Aeluropus littoralis*/, пълзящ хименолобус /*Hymenolobus procumbens*/ приморски ветрогон /*Eryngium maritimum*/, извит парафолис /*Parapholis incurva*/, тройновилужна мишорка /*Gypsophila trichotoma*/, черноморско плюскавиче /*Silene euxina*/.

Описани са 22 вида риби. Срещат се 7 вида земноводни и 10 вида влечуги. Два от тези видове, жълтокоремник /*Ophisaurus apodus*/ и пъстър смок /*Elaphe sauromates*/, са включени в Червената книга на България.

Атанасовското езеро е част от Бургаския езерен комплекс – един от трите най-значими комплекси от влажни зони за концентриращи се водолюбиви птици по българското черноморско крайбрежие.

В района на Атанасовско езеро са установени 333 вида, от които 126 са включени в Червената книга на България (2011).

В езерото гнезди преобладаващата част от българската популация на саблеклюна /*Recurvirostra avosetta*/, кокилобегача /*Himantopus himantopus*/ и на морския гъжгосвирец /*Charadrius alexandrinus*/, поради което е най-важно място за тези видове.

Атанасовско езеро се намира на прелетния път *Via Pontica* и е типично "място с тесен фронт на миграция" за мигриращите реещи се птици от значителна част на Северна, Източна и Централна Европа. До 240 000 щъркела и до 60 000 грабливи птици прелетат ежегодно от тук по време на есенната миграция.

Това е мястото с най-голяма концентрация в Европа по време на прелет за розовия пеликан /*Pelecanus onocrotalus*/ и къдроглавия пеликан /*Pelecanus crispus*/, тръстиковия блатар /*Circus aeruginosus*/, вечерната ветрушка /*Falco vespertinus*/ и на второ място (след Босфора) по концентрация на малкия креслив орел /*Aquila pomarina*/ . Заедно с останалите бургаски езера е едно от най-благоприятните места за нощуване на пеликаните и щъркелите между делтата на Дунав и Босфора. Редовно през този период се срещат

Атанасовско езеро

Lake Atanasovsko 9

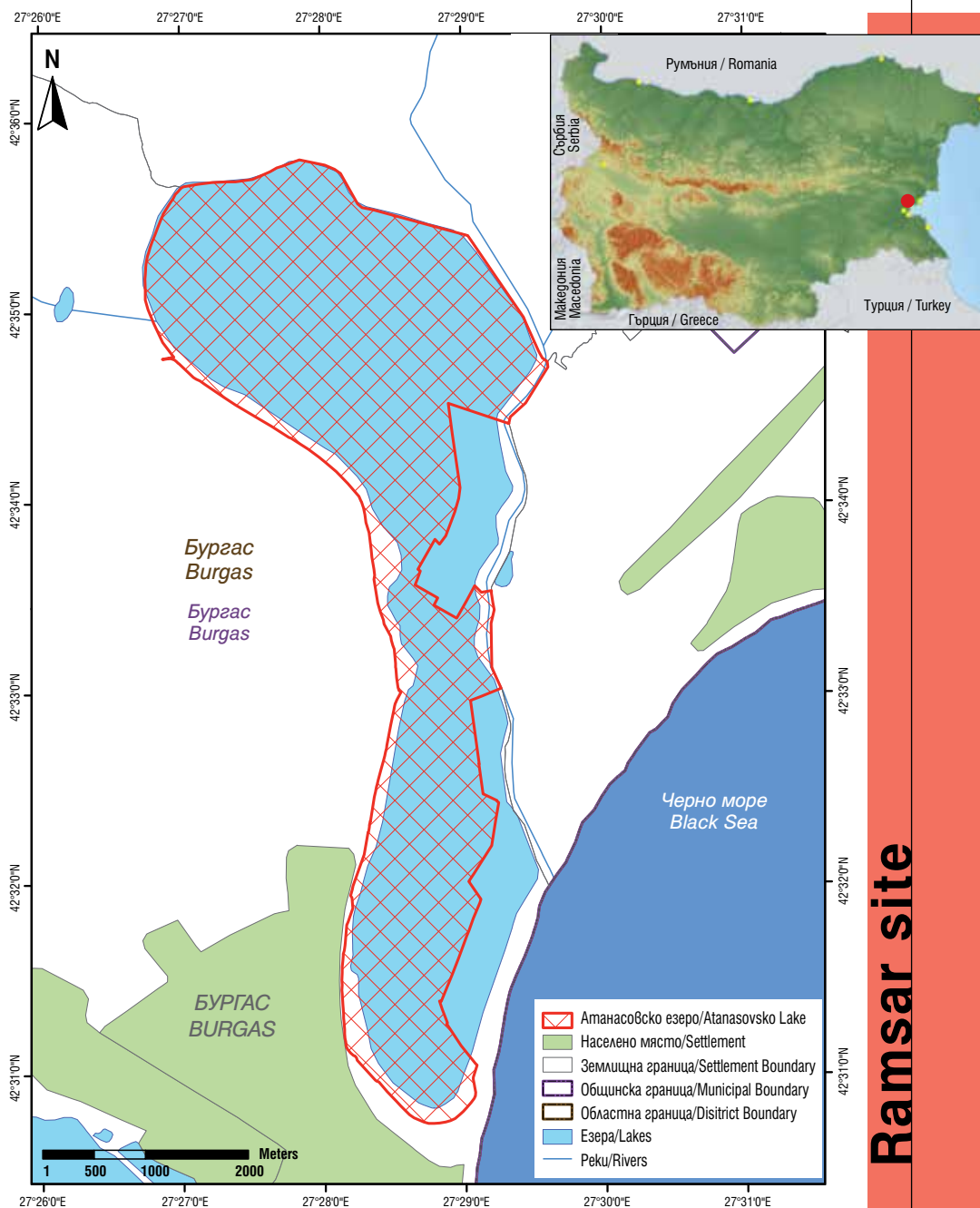
22 species of fish have been recorded. There are 7 species of amphibians and 10 species of reptiles. Two of these species the European Legless Lizard [*Ophisaurus apodus*] and the Blotched Snake [*Elaphe sauromates*] are listed in the Red Data Book of Bulgaria.

Lake Atanasovsko is part of the Burgas lake complex – one of the three most important wetland complexes for waterfowl concentrating along the Bulgarian Black Sea coast.

In the area of Lake Atanasovsko are recorded 333 species, 126 of which are included in the Red Data Book of Bulgaria [2011/].

The lake hosts the larger part of the Bulgarian population of the Avocet [*Recurvirostra avosetta*], the Black-winged Stilt [*Himantopus himantopus*] and the Kentish Plover, and thus it is the most important site for these species.

Lake Atanasovsko is located along the migration path of Via Pontica and is a typical migration bottleneck for migrating soaring birds coming from a large part of Northern, Eastern and Central Europe. Up to 240 000 storks and 60 000 raptors visit the lake annually during the autumn migration. This is the place with the highest migration density of the White Pelican [*Pelecanus onocrotalus*] and the Dalmatian Pelican [*Pelecanus crispus*], the Marsh Harrier [*Circus aeruginosus*], the Red-Footed Falcon

малкият корморан *[Phalacrocorax pygmeus]* и лопатарката *[Platalea leucorodia]* в значителна численост. По време на прелет е установяван и изключително редкият световно застрашен вид – тънкокълон свирец *[Numenius tenuirostris]*.

Тъй като не замръзва през зимата, езерото е място с международно значение за концентриране на зимуващи водолюбиви птици, сред които къргроглавият пеликан *[Pelecanus crispus]*, голямата белочела

[Falco vespertinus] and is second after the Bosphorus in the concentration of Lesser Spotted Eagle *[Aquila pomarina]*.

Together with the other Burgas lakes it is one of the most favourable overnighting sites for pelicans and storks between the Danube Delta and the Bosphorus.

During this period the Pygmy Cormorant *[Phalacrocorax pygmeus]* and the Spoonbill *[Platalea leucorodia]* are often encountered in considerable numbers. During the migration period there was

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. По проекти на неправителствени организации и научни институти са изпълнени редица информационни и образователни дейности, възстановителни дейности по инфраструктурата и запазването на традиционния солдобив, както и редовен мониторинг на биологичното разнообразие

гъска *[Anser albifrons]*, червеногушата гъска *[Branta ruficollis]*, белият ангъч *[Tadorna tadorna]*, саблекълонът *[Recurvirostra avosetta]* и гр.

От бозайниците на Атанасовско езеро са описани 33 вида, от които с голямо консервационно значение са лалугерът *[Spermophilus citellus]* и вугра *[Lutra lutra]*.

a sighting of the very rare and globally threatened species Slender-Billed Curlew *[Numenius tenuirostris]*.

As the lake does not freeze in winter, it is a site of global importance for wintering waterfowl, including Dalmatian Pelican *[Pelecanus crispus]*, White-Fronted Goose *[Anser albifrons]*, Red-Breasted Goose *[Branta ruficollis]*, Common

Shelduck [*Tadorna tadorna*], Avocet [*Recurvirostra avosetta*] etc.

33 mammal species were recorded at Lake Atanasovsko, two species are of particular conservation concern: European Ground Squirrel [*Spermophilus citellus*] and Otter [*Lutra lutra*].

Conservation status:

The northern part of the lake is a protected area – a maintained reserve according the national nature protection legislation. It falls within the borders of Natura 2000 site – under both EU Directives – the Habitats Directive and the Birds Directive. Atanasovsko Lake was designated by the Ministry of Health as a place with significant stores of curative mud.

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. A number of information and awareness-raising activities, regular biodiversity monitoring and also restoration of the infrastructure and preservation of the traditional salt making activities have been carried out under projects of non-governmental organizations and scientific institutes.

Червена чапла (*Ardea purpurea*) Purple Heron

Комплекс Беленски

острови

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.2002 г.

Трансгранична влажна зона с Румъния: Комплекс Беленски острови – Сухая

Площ: 18 330 ха

Географски координати: 43°40' с.ш. 25°11' и.д.

Контакти:

Дирекция на Природен Парк "Персина"

гр. Белене 5930, п.к. 49

ул. "Персин" №5

тел./факс: 0658 326 84

e-mail: persina@abv.bg

<http://www.persina.bg>

Географско положение и описание:

Комплексът е група от един голям остров (о-в Белене) и седем по-малки острова на р. Дунав, срещу град Белене, разположени в речен участък между 545 и 600 км на р. Дунав.

Най-важният тип екосистеми, характерни за комплекса са заливните крайдунавски гори и вътрешни блатата, като остров Белене е най-големият български дунавски остров и единственият, на който се намират три сладководни блатата, заедно със заобикалящите ги стари заливни върбови гори, както и съседните острови Милка и Китка (Люта), които са изцяло покрити със заливни гори.

Преобладаващо местообитание са естествените заливни гори предимно от върба *[Salix sp.]* и бяла топола *[Populus alba]*, а на остров Милка – от бял бряст *[Ulmus laevis]*. Формирането им е пряко свързано с водния режим на реката.

Трите блатата на остров Белене (Песъчина, Мъртвото и Дюлова бара) са свързани помежду си и чрез канал се оттичат в Дунав. При високи пролетни води през гардата, когато е отворена, в езерата постъпва прясна вода по канала. В блатата се развиват типични блатни съобщества – жълта водна роза *[Nuphar lutea]*, плаващ ръждавец *[Potamogeton natans]* в по-гълбоките

и щитолистна какичка *[Nymphoides peltata]*, жабешка водянка *[Hydrocharis morsus-ranae]* и дяволски орех *[Trapa natans]* в по-плитките участъци. Блатата са обрасли в различна степен с тръстика *[Phragmites australis]*, ежова главичка *[Sparganium ramosum]*, жиловлековидна лаваница *[Alisma plantago-aquatica]* и др. Типична за блатата тук е формацията от *Azola filiculoides*.

Част от територията на остров Белене е покрита с ливагу. В източните и западните части на островите се образуват пясъчни коси, обикновено без растителност.

Биоразнообразие:

Флората на комплекса включва над 475 вида висши растения. Изключително ценни са върбовете съобщества. В комплекса се срещат редки и застрашени видове като бялата водна лилия *[Nymphaea alba]*, жълтата водна роза *[Nuphar lutea]*, четирилистната марсилея *[Marsilea quadrifolia]*, щитолистната какичка *[Nymphoides peltata]* и воден орех *[Trapa natans]*, които са включени в Червената книга на България.

Islands Complex TRS

Щитовидни какичку (*Nymphoides peltata*)
Yellow Floating-Heart

Location and description:

The complex is a group of one big (Belene) and nine smaller islands on the River Danube, located opposite the town of Belene between 545 and 600 km of the Danube. The most important ecosystem types in the complex are the flooded riverine forests and internal marshes. Belene Island is the largest Bulgarian island in the Danube, and the only one with three freshwater marshes together with the surrounding flooded forests. The neighbouring islands of Milka and Kitka /Lyuta/ are completely covered with flooded forests.

The dominating habitats are the natural flooded forests of willow [*Salix sp.*] and White Poplar [*Populus alba*], and on Milka Island – of White Elm [*Ulmus laevis*].

Their formation is directly linked to the water regime of the river.

The three marshes on Belene Island /Pesachina, Martvoto and Dyulova bara/ are interconnected and flow into the Danube through a canal. During spring high water, when the canal is opened, fresh water enters the marshes. They contain typical marsh communities – Yellow Waterlily [*Nuphar lutea*], Broad-Leaved Pondweed [*Potamogeton natans*], in the deeper parts also Yellow Floating-Heart [*Nymphoides peltata*], Frogbit [*Hydrocharis morsus-ranae*], and Water Chestnut [*Trapa natans*] in the shallow parts. The marshes have an uneven cover of reed [*Phragmites australis*], *Sparganium erectum*, Common Water-Plantain [*Alisma plantago-aquatica*] etc. A typical formation for the marshes here is the one of *Azolla filiculoides*.

A part of the territory of Belene Island is covered with meadows. In the eastern and western parts of the islands there are sand banks, usually without vegetation.

Included in the List of wetlands of international importance since: 24.09.2002

Transboundary Ramsar site with Romania: Suhaia – Belene Islands Complex

Area: 18 330 ha

Geographic coordinates: 43°40' N; 25°11' E

Contacts:

Persina Nature Park Directorate
Belene 5930, P.O.Box 49
5 Persin Str.
Tel./ Fax: + 359 658 326 84
e-mail: persina@abv.bg
<http://www.persina.bg>

Природозащитен статут:

Сухоземната територия на Комплекс Беленски острови е част от Природен парк Персина, обявен през 2000 г. В комплекса има два резервата – островите "Милка" и "Китка", обявени съответно през 1956 и 1981 г. за опазване на уникални крайречни заливни гори. Подгържаният резерват "Персина Изток" с буферната зона, както и защитената местност "Персина Изток" са обявени през 1981 г. за опазване на представителни влажни зони, с характерни местообитания и гнездови находища на рибарки, патици и гъски. Комплексът е защитена зона – Натура 2000 място и по двете Директиви на ЕС, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Голямо е разнообразието и на фауната: общо 1100 вида, от които 650 вида безгръбначни, 67 вида риби, 11 вида земноводни, 17 вида влечуги, 210 вида птици и 58 вида бозайници.

Най-голямото богатство на комплекса са птиците.

Комплекс Беленски острови предоставя мозайка от важни местообитания за гнездене, хранене и почивка на водолюбиви птици през цялата година. Той поддържа 141 вида птици, от които 28 са включени в Червената книга на България (2011).

До 1970 г. на остров Белене се е намирала най-голямата смесена колония от чапли, ибиси, лопатарки и корморани по българското поречие на река Дунав, наброяваща над 7000 гнездящи птици (Иванов, 1985).

С построяването на гизи по периферията на острова и отводнителна система и след построяването на язовира Железни Врата в Сърбия колонията постепенно намалява и изчезва. До скоро са гнездили малкият корморан *[Phalacrocorax pygmeus]*, блестящият ибис *[Plegadis falcinellus]* и лопатарката *[Platalea leucorodia]* (Grimmett, Jones, 1989), но в последните години са установени само да използват островните блатата за хранене.

Biodiversity:

The flora of the complex includes more than 475 species of higher plants. Extremely valuable are the willow communities. In the complex are recorded rare and threatened species such as the White Waterlily *[Nymphaea alba]*, Yellow Waterlily *[Nuphar lutea]*, Waterclover *[Marsilea quadrifolia]*, Yellow Floating-Heart *[Nymphoides peltata]* and the Water Chestnut *[Trapa natans]*, which are listed in the Red Data Book of Bulgaria.

The fauna variety is also considerable: a total of 1100 species, 650 of which are invertebrates, 67 fish species, 11 amphibian species, 17 reptile species, 210 bird species and 58 mammal species.

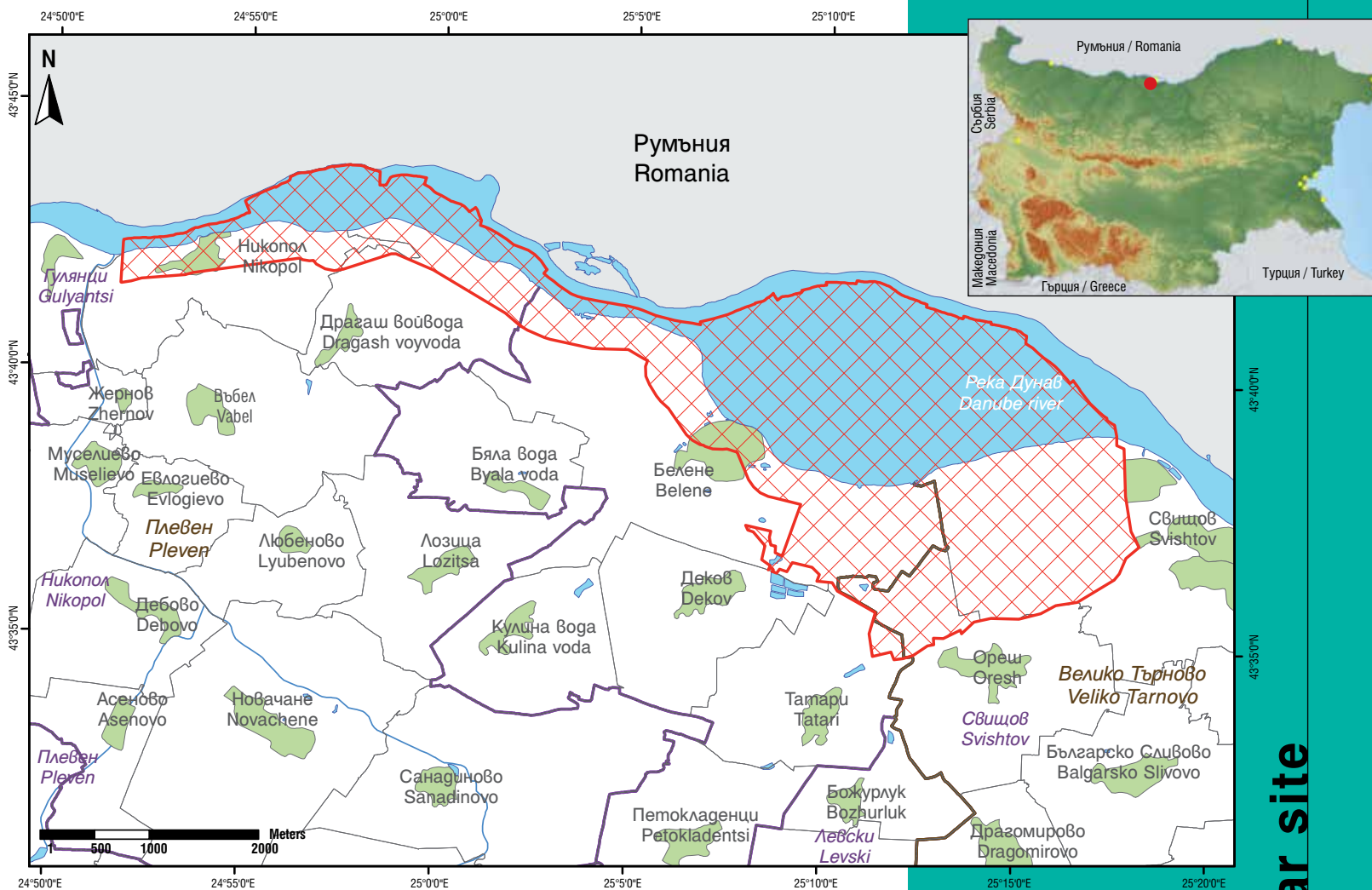
The most important asset of the complex are the birds. Belene Islands Complex offers important breeding, feeding and resting habitats for waterfowl throughout the year. It supports 141 bird species, 28 of which are listed in the Red Data Book of Bulgaria (2011).

Until 1970 Belene Island hosted the largest mixed colony of herons, ibises, spoonbills and cormorants along the Danube in Bulgaria, which counted more than 7000 nesting individuals.

When dikes were constructed along the edge of the island together with a drainage system, and after the construction of the Iron Gates Dam in Serbia, the colony gradually disappeared. Until recently there were breeding Pygmy

Комплекс Беленски острови

Belene Islands Complex 15

- Комплекс Беленски острови/Belene Islands Complex
- Населено място/Settlement
- Землична граница/Settlement Boundary
- Общинска граница/Municipal Boundary
- Областна граница/District Boundary
- Езера/Lakes
- Реки/Rivers

Ramsar site

Възстановителни и консервационни мерки:

В периода 2002-2008 година на територията на ПП "Персина" се реализира Проект "Възстановяване на влажни зони и намаляване на замърсяването", финансиран със средства на Глобалния екологичен фонд и двустранни донори и се изпълнява от Министерството на околната среда и водите на Република България. По проекта е възстановена влажната зона на о-в Персин и е построена Административна сграда и посетителски център на ПП "Персина", намиращ се брега на р. Дунав. Възстановената влажна зона е първата от българската част на басейна на р. Дунав.

Днес комплексът е важно местообитание с международно значение за редица застрашени видове птици, като белооката потапница *[Aythya nyroca]*, червената чапла *[Ardea purpurea]*, белобузата рибарка *[Chlidonias hybridus]* и морския орел *[Haliaeetus albicilla]*.

Блатата се явяват едно от малкото гнездови находища на червеновратия гмурец *[Podiceps grisegena]* в България. Макар и в малка численост, на острова гнезди и ливадният гърдавец *[Crex crex]*. По време на миграция тук се среща и водното шабарче *[Acrocephalus paludicola]*. През зимата, по време на миграция и през гнездовия период островният комплекс е място където редовно се струват за хранене и почивка значителни количества кървоглави пеликани *[Pelecanus crispus]*, малки корморани *[Phalacrocorax pygmeus]* и големи корморани *[Phalacrocorax carbo]*.

От бозайниците особено ценен вид е Виграта *[Lutra lutra]*.

Cormorants *[Phalacrocorax pygmeus]*, Glossy Ibis *[Plegadis falcinellus]* and Spoonbill *[Platalea leucorodia]*, but during the last few years they were found only to use the island marshes for feeding. Today the complex is a habitat of international importance for a number of threatened bird species such as Ferruginous Duck *[Aythya nyroca]*, Purple Heron *[Ardea purpurea]*, Whiskered Tern *[Chlidonias hybridus]* and White-Tailed Eagle *[Haliaeetus albicilla]*.

The marshes are one of the few breeding sites for the Red-Necked Grebe *[Podiceps grisegena]*. The island hosts a breeding population [although with small numbers] of the Corncrake *[Crex crex]*. During the migration the Aquatic Warbler *[Acrocephalus paludicola]* is also encountered here. In winter, during the migration and the breeding period the island complex is a regular feeding and resting place for considerable numbers of Dalmatian Pelicans *[Pelecanus crispus]*, Pygmy Cormorants *[Phalacrocorax pygmeus]* and Cormorants *[Phalacrocorax carbo]*.

A particularly valuable mammal species is the Otter *[Lutra lutra]*.

Conservation status:

The land territory of Belene Islands Complex is part of Persina Nature Park, designated in 2000. There are two islands in the reserve – the islands Milka and Kitka, designated in 1956 and 1981

respectively for protection of unique riparian flooded forests. The Persina marsh

Maintained Reserve with its buffer zone, as well as the Persin-east Protected Area were designated in 1981 for protection of representative wetlands with characteristic habitats and breeding sites for terns, ducks and geese. The complex includes Natura 2000 sites under both the Habitats Directive and the Birds Directive.

Restoration and conservation measures:

The period between 2002-2008 saw the implementation of the project "Wetlands Restoration and Pollution Reduction" on the territory of Persina Nature Park, funded by the Global

Environmental Facility and bilateral donors and realized by the Ministry of Environment and Water of Bulgaria. Within the project the wetland area on Persin Island was restored and an

administrative building and a visitor centre of Persina Nature Park were constructed, located by the Danube. The restored wetland area is the first in the Bulgarian part of the Danube river basin.

Драгоманско блато

В списъка на влажните зони с международно значение от: 11.02.2011 г.

Площ: 14 967 ха

Географски координати:
42° 56' с.ш. 23° 01' и.г.

Контакти:

РИОСВ – София

гр. София, бул. "Цар Борис III" №136

тел. +359 2 940 6421

е-mail:

riew-sofia@riew-sofia.government.bg

Център за опазване на влажни зони "Драгоманско блато"

гр. Драгоман, ул. Елин Пелин №2

е-mail: dragoman@balkani.org

Географско положение и описание:

Карстов комплекс Драгоманско блато се намира в Западна България, на територията на област София. Комплексът е разположен на 30 км от столицата София, в непосредствена близост до

Влажни зони: последните опазени в България карстови блата – Драгоманско и Алдомировско блато, влажни ливади, алкални торфища, както и изкуствени влажни зони.

Драгоманското блато е най-голямото варовиково блато в България, с площ

международния път София-Белград.

Влажната зона е единствена от този тип в България и рядка за Балканския полуостров. Комплексът представлява варовикови хълмове с падини между тях, в които се сформират влажните зони. Комплексът е уникален, тъй като включва в състава си няколко типа

около 400 ха. Много специфичен е районът в близост до с. Цръклевици, където се срещат различни типове влажни ливади.

Карстовите извори в близост до с. Безден снабдяват с вода две изкуствени влажни зони, както и река Блато в района. В югоизточната част на комплекса, в

Marsh Karst Complex

Шахматовидна ведрица (*Fritillaria meleagroides*)

Location and description:

Dragoman Marsh Karst Complex lies in west Bulgaria, Sofia district. The site is situated about 30 km from the capital Sofia in direct proximity to the Sofia – Belgrade international E80 motorway.

The Dragoman Marsh Karst Complex is the only one of its kind in Bulgaria and one of the few on the Balkan Peninsula. The wetlands include the large Dragoman and Aldomirovtsi marshes, wet meadows, some smaller wetlands and some human-made ones.

Dragoman marsh is the biggest limestone marsh in Bulgaria – now its area covers about 400 ha. Very specific is the region close to the village of Tsraklevtsi – a variety of different wet grasslands.

Several karst springs close to Bezden village provide water to two artificial lakes

and the Blato River. In the southeast part of the site next to the Blato River are located the Petarch Fishponds, which provides very good conditions during bird migration and has a great potential for wetland restoration.

The area around the wetlands is mainly agricultural land (arable land, meadows and pastures), part of which is temporarily flooded by the spring rains and melting snow. In the 1930-50s drainage channels and pump stations were built to drain part of the wetlands. The life in the Dragoman Marsh disappeared for decades. But in the 90s these facilities stopped working and the wetlands have been quickly restored.

Biodiversity:

The Ramsar site is characterized by very rich biodiversity – includes nesting sites of rare and threatened birds and relict localities of marsh and bog plants. 256 species of birds (61% of Bulgarian avifauna) are registered, 9 amphibians, 9 reptiles, 23 mammals and 180 vascular plants.

In the Chepan Mountain and surrounding karst hills there are many rare, Bulgarian and Balkan endemic plant species.

Included in the List of wetlands of international importance since:

11.02.2011

Area: 14 967 ha

Geographic coordinates:

42°56' N, 23°01' E

Contacts:

RIEW – Sofia

136 Tsar Boris III blvd., Sofia

Tel.: +359 2 9 406 421

e-mail:

riew-sofia@riew-sofia.government.bg

Dragoman Marsh Wetland Centre

Dragoman, Elin Pelin str., №2

e-mail: dragoman@balkani.org

Природозащитен статут:

Алдомировското блато е защитена територия, съгласно българското природозащитно законодателство – защитена местност "Алдомировско блато". Влажната зона попада и в границите на защитени зони (Натура 2000 места) по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)
Great Egret

непосредствена близост до р. Блато се намират рибарници "Петърч", които осигуряват много добри условия по време на миграция на птиците и имат голям потенциал за възстановяване на влажните зони.

Районът около влажните зони е основно земеделски земи (обработваема земя, ливади и пасища), части от които се наводняват сезонно при пролетните гъжгове и топенето на снеговете.

В периода 1930-1950 г. са били изградени отводнителни канали и помпени станции за да се пресушат влажните зони. Животът в Драгоманското блато е изчезнал в продължение на десетилетия. След спиране функционирането на тези съоръжения през 90-те години на мин. век, влажните зони се възстановяват с бързи темпове.

Биологично разнообразие:

Влажната зона се характеризира с изключително богато биологично разнообразие, място за гнездене на редки и застрашени птици, реликтни блатна и блатни растения.

В комплекса са описани 256 вида птици, представляващи 61% от орнитофауната на страната, 9 вида земноводни, 11 вида влечуги, 43 вида бозайници и 180 вида висши растения, като повечето от тях са ендемични видове за страната и Балканския полуостров.

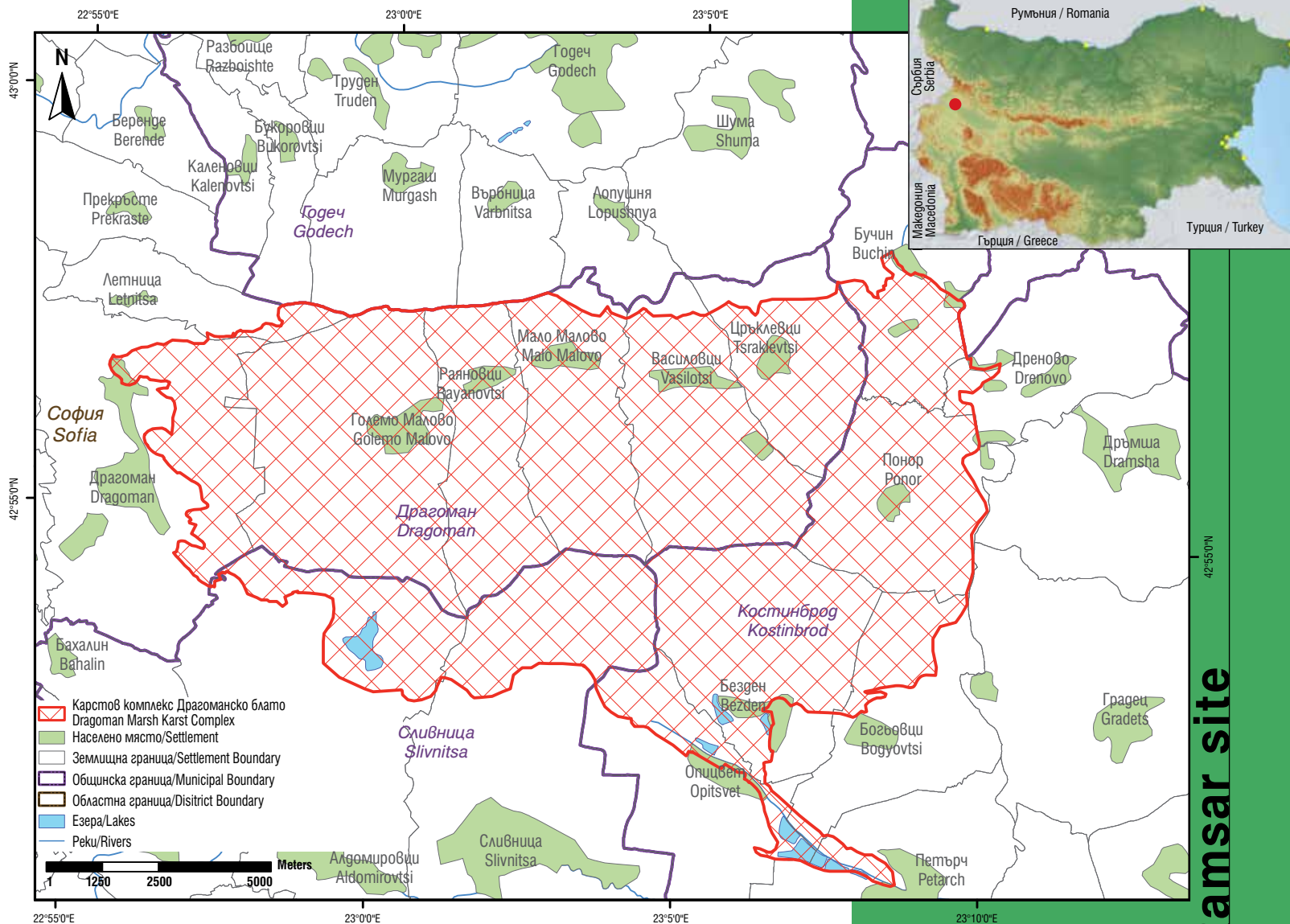
The area has many butterfly and dragonfly species of European and world importance.

There are about 30 plant species, which are included in the Red Data Book of Bulgaria. 10 of them are endemics to Bulgaria or the Balkan Peninsula, like *Tulipa urumoffii*, *Erysimum comatum*, *Astragalus wilmotianus*, *Edraianthus serbicus*, *Jurinea tzar-ferdinandii*, etc. After its restoration the Dragoman Marsh features the special ecological characteristics to sustain the population of *Aldrovanda vesiculosa* in the medium or long term. It has been successfully re-introduced in 2008 and the marsh is the only locality in Bulgaria and the second known on the Balkan Peninsula.

The whole area is on the way of the so called "Via Aristotelis" Migratory Pathway. The wetlands in the area are an important stopover for a number of migrating waterbirds: Great Egret */Egretta alba/*, Little Egret */E. garzetta/*, Grey Heron */Ardea cinerea/*, Purple Heron */A. purpurea/*, White Stork */Ciconia ciconia/*, Black Stork */C. nigra/*, Glossy Ibis */Plegadis falcinellus/*, Mallard */Anas platyrhynchos/*, Teal, Green-winged Teal */A. crecca/*, Garganey */A. querquedula/*, Gadwall */A. strepera/*, Ferruginous Duck */Aythya nyroca/*, Pochard */A. ferina/*, Little Crake */Porzana parva/*, Common coot */Fulica atra/*, Common Moorhen */Gallinula chloropus/*, Black-tailed Godwit */Limosa limosa/*, etc. The karst stony ridges provide food resources for a

Карстов комплекс Драгоманско блато

Dragoman Marsh Karst Complex 21

Ramsar site

Лицена (*Lycaena dispar*) Large copper

Възстановителни и консервационни мерки:

Възстановителни дейности се извършват от СДП "Балкани" и включват: годишен мониторинг на видовете птици в границите на Рамсарското място, опръстеняване на птици в района на Драгоманското блато, отстраняване на тръстика в Драгоманското блато, както и реинтродукция на растителни видове.

Комплексът е важно местообитание и за редица видове пеперуди и водни кончета, с европейско и световно значение.

Тук се срещат около 30 вида растения, които са включени в Червената книга на България (2011), като 10 вида са ендемични за България или Балканския полуостров, сред които урумово лале [*Tulipa urumoffii*], боянка [*Erysimum comatum*], Вилмотианов клин [*Astragalus*

wilmotianus], сръбски еграиант [*Edraianthus serbicus*], бодлив миск [*Jurinea tzar-ferdinandii*] и др. След възстановяването на Драгоманското блато са налице специфичните екологични условия за поддържане на популацията на алдровандата [*Aldrovanda vesiculosa*] в средносрочен или дългосрочен план. Поради това

number of birds of prey during migration and winter: Common Buzzard [*Buteo buteo*], Long-legged Buzzard [*B. rufinus*], Honey Buzzard [*Pernis apivorus*], Lesser spotted Eagle [*Aquila pomarina*], Circus sp., Accipiter sp., Falco sp.

Conservation status:

The Aldomirovtzi marsh is an existing protected area according to the Bulgarian legislation – Protected site "Aldomirovtzko blato". The complex falls within Natura 2000 sites both under the Birds Directive and the Habitats Directive.

Restoration and conservation measures:

Management practices include the following activities carried out by Balkani Wildlife Society: Annual monitoring of species of the entire Ramsar site, Birdringing at the Dragoman marsh, Water reed removal at the Dragoman marsh, Plants reintroduction.

видът е успешно реинтродуциран през 2008 г. и днес Драгоманско блато е единственото за страната и второто известно на Балканския полуостров местообитание на хищното насекомоядно растение алдрованда.

Птиците са най-голямото богатство на комплекса. Комплексът е разположен на миграционния път "Виа Аристотелис" и е важна спирка за мигриращите водолюбиви птици: голяма бяла чапла *[Egretta alba]*, малка бяла чапла *[E. garzetta]*, сива чапла *[Ardea cinerea]*, червена чапла *[A. purpurea]*, бял щъркел *[Ciconia ciconia]*, черен щъркел *[C. nigra]*, блестящ ибис *[Plegadis falcinellus]*, зеленоглава патица *[Anas platyrhynchos]*, зимно бърне *[A. crecca]*, лятно бърне *[A. querquedula]*, сива патица *[A. strepera]*, белоока потапница *[Aythya nyroca]*, кафявоглава потапница *[A. ferina]*, средна пъструшка *[Porzana parva]*, лиска *[Fulica atra]*, зеленоножка *[Gallinula chloropus]*, черноопашат крайбрежен бекас *[Limosa limosa]* и др.

Карстовите хълмове в района осигуряват хранителна база за редица хищни птици по време на миграция и зимуване: обикновен мишелов *[Buteo buteo]*, белоопашат мишелов *[B. rufinus]*, осояг *[Pernis ptilorhynchus]*, малък креслив орел *[Aquila pomarina]*, *Circus* sp., *Accipiter* sp., *Falco* sp.

Дуранкулашко езеро

Durankulak Lake

Дуранкулашко езеро

В списъка на влажните зони с международно значение от: 28.11.1984 г.

Площ: 350 ха

Географски координати:
43° 42' с.ш. 28° 30' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Варна

гр. Варна 9000

ул. "Ян Палах" №4

тел./факс: 052 634 579

052 634 593

e-mail: riosv-vn@mbx.contact.bg

Природозащитен център –
Дуранкулак

с. Дуранкулак, общ. Шабла

Географско положение и описание:

Разположено е в Североизточна България, на 6 км от границата с Румъния, източно от едноименното село. Крайморско лиманно сладководно го бракично езеро с естествен произход и значителни обраствания от водолюбива растителност. Заобиколено е с обработваеми земи и степни територии. Между езерото и морето се простира ивица от пясъчни дюни и плажове. Водният баланс на езерото се определя главно от подземните води и валежите. При силно вълнение през пясъчната коса е възможно навлизане на морска вода в езерото. Основни местообитания са откритите водни площи и обширните масиви от висша водолюбива растителност.

Биологично разнообразие:

Обширни площи от езерото са покрити от тръстиков масив, където се срещат следните растителни видове: тръстика */Phragmites australis/*, теснолистнен папур */Typha angustifolia/*, широколистнен папур */T. Latifolia/*, езерен камъш */Schoenoplectus lacustris/* и др. В плитките части има голямо разнообразие на субмерзна растителност: плаващ ръждавец */Potamogeton natans/*, гребеновиден ръждавец */P. pectinatus/*, къдрав ръждавец */P. Crispus/*, плаващ роголистник */Ceratophyllum*

demersum/, класовиден многолистник */Myriophyllum spicatum/*, обикновена мехурка */Utricularia vulgaris/*, водно лютиче */Ranunculus aquatilis/*, гребна водна леща */Lemna minor/*, триделна водна леща */L. trisulca/*.

Пясъчните дюни и брегове са покрити със специфична растителност: приморски ветрогон */Eryngium maritimum/*, пясъчна амофила */Ammophila arenaria/*, влагалищна власатка */Festuca vaginata/*, пясъчен живовлек */Plantago arenaria/*.

От фауната 23 вида риби са описани във езерото, включително шаран */Cyprinus carpio/*, сом */Silurus glanis/*.

Описани са 13 вида земноводни и влечуги, като червенокоремна бумка */Bombina bombina/*, голяма водна жаба */Rana ridibunda/*, гървесница */Hyla arborea/*, сирийска чесновница */Pelobates syriacus balcanicus/*, обикновена чесновница */Pelobates fuscus/*. От влечугите се срещат на територията на езерото: европейска блатна костенурка */Emys orbicularis/*, жълтоуха водна змия */Natrix natrix/*, сива водна змия */N. tessellate/*.

В Дуранкулашкото езеро и прилежащите му територии са установени 254 вида птици. Дуранкулашкото езеро е място от световно значение за водолюбивите птици през зимата, главно поради големите струпвания на гъски. Заедно с голямата белочела гъска

Ням лебег (*Cygnus olor*) Mute Swan

Location and description:

The lake is situated in eastern Bulgaria, 6 km from the Romanian border, east of the village of the same name, near the sea coast. It is a freshwater-brackish water liman of natural origin and with considerable vegetation cover. The lake is surrounded by arable land and steppe territories. Between the lake and the sea lies a strip of sand dunes and beach. The water balance of the lake is determined mainly by groundwater and precipitation. The intrusion of marine waters into the lake has been recorded. The main habitats are the open water surfaces and the large areas covered with higher aquatic vegetation.

Biodiversity:

An extensive areas of the lake are covered by the reed-beds, where the

Durankulak

following plant species are found: Reed [*Phragmites australis*], Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Common Cattail [*Typha latifolia*], Common Clubrush [*Schoenoplectus lacustris*]. In the shallow parts, there is a rich diversity of submerged vegetation: Broadleaved Pondweed [*Potamogeton natans*], Fennel Pondweed [*Potamogeton pectinatus*], Curly-leafed Pondweed [*Potamogeton crispus*], Common Hornwort [*Ceratophyllum demersum*], Spiked Water-Milfoil [*Myriophyllum spicatum*], Common Bladderwort [*Utricularia vulgaris*], Common Water-Crowfoot [*Ranunculus aquatilis*], Common Duckweed [*Lemna minor*] and Star Duckweed [*Lemna trisulca*].

Sand dunes and beaches are covered by specific vegetation: Sea Holly [*Eryngium maritimum*], European Beachgrass [*Ammophila arenaria*], *Festuca vaginata*, Branched Plantain [*Plantago arenaria*].

Of the fauna there are 23 resident fish species recorded in the lake, including Common Carp [*Cyprinus carpio*], Wels Catfish [*Silurus glanis*].

Included in the List of wetlands of international importance since:

28.11.1984

Area: 350 ha

Geographic coordinates:

43° 42' N; 28° 30' E

Contacts:

RIEW – Varna

Varna 9000, 4 Jan Palach Street

Tel./ fax: + 359 52 634 579

+ 359 52 634 593

E-mail: riosv-vn@mbox.contact.bg

Nature Conservation Centre
Durankulak

Durankulak Village, Shabla
Municipality

Природозащитен статут:

Дуранкулашкото езеро е обявено за природна забележителност през 1980 г. и прекатегоризирано в защитена местност през 2002 г., с цел опазване на застрашени видове водолюбиви птици. Влажната зона е обявена и като защитена зона /Натура 2000 място/ по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

/Anser albifrons/, тук в значителни количества зимува световно застрашената червеногуша гъска */Branta ruficollis/*, като почти цялата ѝ световна популация през януари и февруари пребивава в Дуранкулашкото и Шабленското езеро, което несъмнено ги прави едни от най-значимите влажни зони в света. Сред многобройните ята гъски редовно се среща и световно застрашената малка белочела гъска */Anser erythropus/*. Езерото е едно от местата в страната с големи струпвания на зеленоглава патица */Anas platyrhynchos/* през зимата. То е едно от няколко места в България, където са наблюдавани през последните години червеногушият гмуркач */Gavia stellata/*, моминия жерав */Anas platyrhynchos/* и стрепенета */Tetrax tetrax/*.

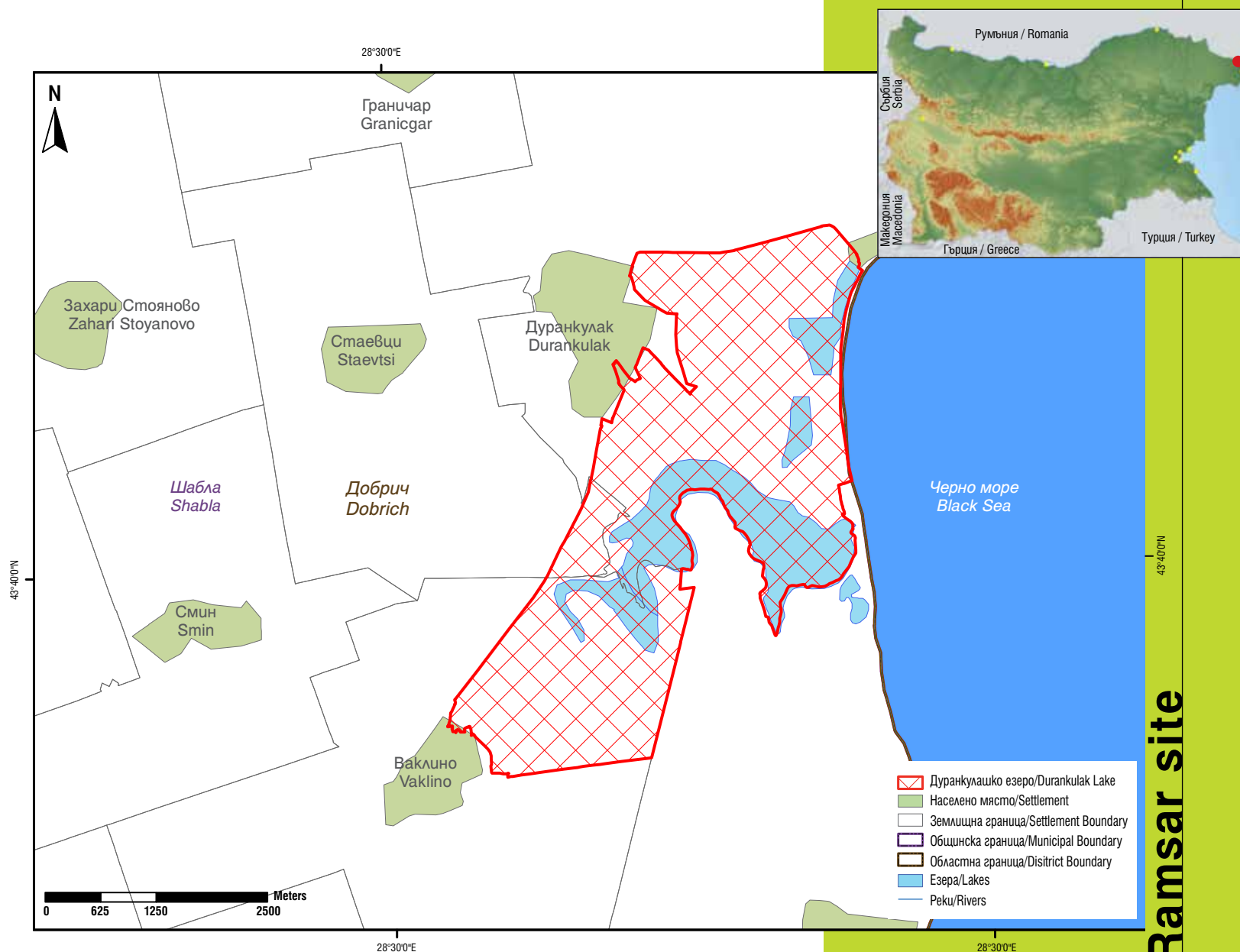
Тъй като езерото се намира на миграционния път *Via Pontica* и в близост до делтата на р. Дунав, то е едно от най-важните места при прелета на птиците по българското Черноморие. Особено многобройни са щъркелоподобните */Ciconiiformes/*, гъскоподобните */Anseriformes/* и гъждосвирцоподобните */Charadriiformes/*. Използва се като място за почивка по време на прелет от розовия пеликан */Pelecanus onocrotalus/*, малкият корморан */Phalacrocorax pygmaeus/*,

13 amphibian and reptile species are recorded: European Fire-Bellied Toad */Bombina orientalis/*, Marsh Frog */Rana ridibunda/*, European Tree Frog */Hyla arborea/*, Eastern Spadefoot */Pelobates syriacus balcanicus/*, the Common Spadefoot */Pelobates fuscus/*. The lake host reptile species: European Pond Turtle */Emys orbicularis/*, Grass Snake */Natrix natrix/*, Dice Snake */Natrix tessellata/*.

In Lake Durankulak and its adjoining territories 254 bird species were recorded. Lake Durankulak is a site of global importance for waterfowl in winter, mainly due to the large concentrations of geese. The White-Fronted Goose */Anser albifrons/* and the globally threatened Red-Breasted Goose */Branta ruficollis/* winter here in considerable numbers. Nearly the whole world population of the Red-Breasted Goose stays at Durankulak and Shabla Lake in January and February, which makes them two of the most significant wetland areas worldwide. The numerous goose flocks regularly contain individuals of Lesser White-Fronted Goose */Anser erythropus/*, which is globally threatened. The lake is one of the sites in Bulgaria with large concentrations of Mallard */Anas platyrhynchos/* in winter. It is one of the few places in Bulgaria where during the past few years with sightings of the Red-Throated Diver */Gavia stellata/*, the Demoiselle Crane */Anthropoides virgo/* and the Little Bustard */Tetrax tetrax/*.

Дуранкулашко езеро

Lake Durankulak 29

Ramsar site

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. Всяка година се организира средно-зимно преброяване на птиците в района. БДЗП провежда орнитологичен мониторинг и подробни изследвания на зимуващите гъски.

както и от единични екземпляри голям креслив орел [*Aquila clanga*]. По време на миграция е установено и водното шаварче [*Acrocephalus paludicola*], което е застрашено от изчезване в света. В по-малки количества, както през зимата, така и по време на миграция са отбелязани тръноопашатата потапница [*Oxyura leucocephala*] и къдроглавият пеликан [*Pelecanus crispus*]. Средиземноморският буревестник [*Puffinus yelkouan*] ползва крайбрежните морски води пред езерото като място за хранене.

Езерото е едно от най-важните в страната места за гнезденето на червената чапла [*Ardea purpurea*], морския гъжгосвирец [*Charadrius alexandrinus*], тръстиковия блатар [*Circus aeruginosus*], кафявокрилия огърличник [*Glareola pratincola*], средната пъструшка [*Porzana parva*], белочелата рибарка [*Sterna albifrons*] и вечерната ветрушка [*Falco vespertinus*].

Езерото е основното място за гнездене по българското Черноморие на застрашената от изчезване в света белоока потапница [*Aythya nyroca*].

От бозайниците по-ценни видове са лалугерът [*Spermophilus citellus*], видра [*Lutra lutra*].

As the lake lies along the migration path of Via Pontica and close to the Danube delta, it is one of the most important stations for bird migration along the Bulgarian Black Sea coast. Particularly numerous are the orders of Ciconiiformes, Anseriformes and Charadriiformes. The lake is used as a resting site during migration by the White Pelican [*Pelecanus onocrotalus*], the Pygmy Cormorant [*Phalacrocorax pygmeus*], as well as by individual Greater Spotted Eagles [*Aquila clanga*]. During the migration, the Aquatic Warbler [*Acrocephalus paludicola*], which is globally threatened, was also recorded. In smaller numbers in winter and during the migration were recorded White-Headed Duck [*Oxyura leucocephala*] and Dalmatian Pelican [*Pelecanus crispus*]. The Yelkouan Shearwater [*Puffinus yelkouan*] uses the coastal sea water in front of the lake as a feeding place.

The lake is one of the most important feeding sites in the country for the Purple Heron [*Ardea purpurea*], the Kentish Plover [*Charadrius alexandrinus*], the Marsh Harrier [*Circus aeruginosus*], the Collared Pratincole [*Glareola pratincola*], the Little Crake [*Porzana parva*], the Little Tern [*Sterna albifrons*] and the Red-Footed Falcon [*Falco vespertinus*]. The lake is the major breeding place on the Bulgarian Black Sea coast for the globally threatened Ferruginous Duck [*Aythya nyroca*].

Of the mammals valuable species are the European Ground Squirrel [*Spermophilus citellus*], the Otter [*Lutra lutra*].

Conservation status:

Lake Durankulak was designated as a nature monument in 1980 and recategorized to a protected site in 2002 in order to protect threatened waterfowl species. It falls within Natura 2000 sites under both the Habitats Directive and the Birds Directive.

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. Every year there is a bird census in the area. The Bulgarian Society for the Protection of Birds is undertaking ornithological monitoring and detailed research on wintering geese.

Малък горски водобезач
(*Tringa glareola*) Wood Sandpiper

Остров Ибуша

Island Ibisha TRS

Остров Ибиша

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.2002 г.

Трансгранична влажна зона с Румъния:
Остров Ибиша – Бистрет

Площ: 3 365 ха

Географски координати:
43° 49' с.ш. 23° 31' и.г.

Контакти:

РИОСВ – Монтана

гр. Монтана 3400, п.к. 55

ул. "Юлиус Ирасек" №4

тел./факс: 096 300 960

096 300 961

e-mail: riosv_mont@net-surf.net

Географско положение и описание:

Ибиша е остров на река Дунав (на 717 километър), разположен срещу село Долни Цибър, източно от град Лом, който се е образувал по естествен път под влиянието на речното течение – възникнал е от наносите от пясък и пръст, където течението е по-слабо.

По-голямата част от острова е обрасла с характерните за дунавските острови заливни гори от

Западният бряг на острова е голяма пясъчна коса без растителност. Около острова се формират речни плитчини. Водният режим на острова изцяло зависи от режима на река Дунав, като част от острова се наводнява при високи нива на водите.

Биологично разнообразие:

Най-ценният елемент от растителността на острова са заливните гори – съобщества от черна елша */Alnus glutinosa/*, троплива

Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*) Night Heron

черна елша */Alnus glutinosa/*, бяла */Salix alba/* и крехка */Salix fragilis/* Върба, бяла топола */Populus alba/* и черна топола */Populus nigra/*, на места в съчетание с тополови култури и хигрофитни тревни съобщества. Горите са с богат, практически непроходим подлес от псевдолиани и къпина */Rubus sp./*.

Върба */Salix fragilis/*, бяла топола */Populus alba/* и черна топола */Populus nigra/*.

От рибите в речното течение около острова се срещат видове, характерни за тази част на река Дунав – щука */Esox lucius/*, шаран */Cyprinus carpio/*, лин */Tinca*

Стъблообхващащ ръждавец
(*Potamogeton perfoliatus*) Perfoliate Pondweed

Location and description:

Ibisha is an island in the Danube River (717 km), located opposite the village of Dolni Tsibar, east of the town of Lom, which originated naturally as a result of the influence of the river stream: it has evolved from the sand and mud sedimentation in the parts where the stream is lower.

The island is covered mainly by flooded forests of Black Alder [*Alnus glutinosa*], White Willow [*Salix alba*] and Crack Willow [*Salix fragilis*], White Poplar [*Populus alba*] and Black Poplar [*Populus nigra*], characteristic of the Danube islands. There are also poplar plantations and hygrophytic grass communities. The forests have a dense and practically impenetrable layer of lianas and Blackberry [*Rubus* sp./].

Ibisha TRS

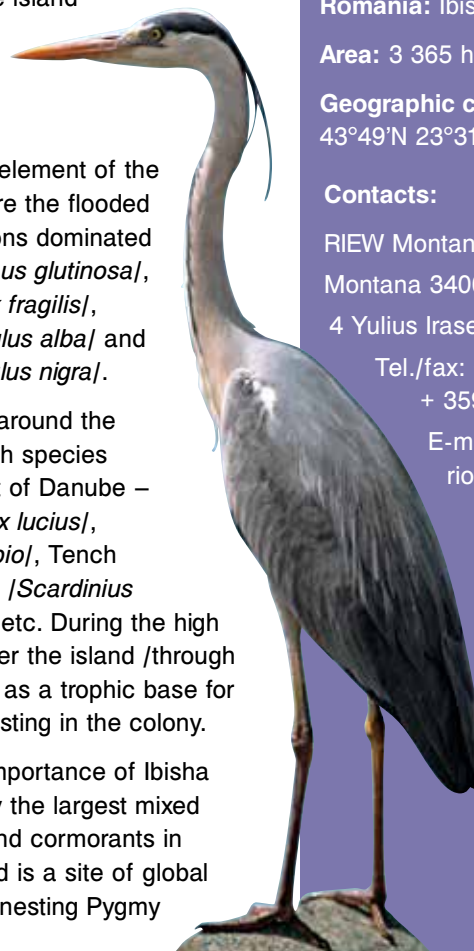
In the western part of the island there is a large sand bank without vegetation. There are river shallows around the island. The water regime of the island is entirely dependent on the regime of the Danube. Part of the island is flooded during high water levels.

Biodiversity:

The most valuable element of the island vegetation are the flooded forests – associations dominated by Black Alder [*Alnus glutinosa*], Crack Willow [*Salix fragilis*], White Poplar [*Populus alba*] and Black Poplar [*Populus nigra*].

In the river stream around the island occur the fish species specific to this part of Danube – Northern Pike [*Esox lucius*], Carp [*Cyprinus carpio*], Tench [*Tinca tinca*], Rudd [*Scardinius erythrophthalmus*], etc. During the high water level fish enter the island /through a canal/ and serve as a trophic base for the bird species nesting in the colony.

The international importance of Ibisha Island is defined by the largest mixed colony of herons and cormorants in Bulgaria. The island is a site of global importance for the nesting Pygmy

Сива чапла
(*Ardea cinerea*)
Gray Heron

Included in the List of wetlands of international importance since: 24.09.2002

Transboundary Ramsar site with Romania: Ibisha Island – Bistret

Area: 3 365 ha

Geographic coordinates:
43°49'N 23°31'E

Contacts:

RIEW Montana
Montana 3400, P. O. Box 55
4 Yulius Irasek Str.

Tel./fax: + 359 96 300 960
+ 359 96 300 961

E-mail:
riosv_mont@net-surf.net

Природозащитен статут:

Част от територията на острова е поставена под строга защита като поддържан резерват. Влажната зона попада в границите на защитени зони – Natura 2000 места и по двете Директиви на ЕС, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Възстановителни и конзервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. Българското дружество за защита на птиците (БДЗП) провежда мониторинг на птиците.

tinca/, червеноперка /*Scardinius erythrophthalmus*/, и гр. По време на високи нива на водата през канал на острова навлизат риби, които служат като хранителна база за птиците от гнездовата колония.

Международната значимост на остров Ибиша се определя от наличието на най-голямата у нас смесена чаплого-корморанова колония. Той е място от световно

Възловат ръждавец (*Potamogeton nodosus*)
Longleaf Pondweed

значение за гнездящия тук малък корморан /*Phalacrocorax pygmeus*/ и едно от петте най-важни места в България за гнездящите нощна чапла /*Nycticorax nycticorax*/, гривеста чапла /*Ardeola ralloides*/ и лопатарка /*Platalea leucorodia*/ . Съществуването на колонията от чапли и корморани изцяло зависи от заливната гора на

Cormorant /*Phalacrocorax pygmeus*/ and is one of the most important sites in Bulgaria for the nesting species Night Heron /*Nycticorax nycticorax*/, Squacco Heron /*Ardeola ralloides*/ and Spoonbill /*Platalea leucorodia*/ . The existence of the heron and cormorant colony entirely depends on the flooded forest of the island as a nesting place and on the shallows around the island and along the river, which are essential for the feeding of the birds.

Conservation status:

Part of the island territory is placed under strict protection as a maintained reserve. Ramsar site falls within the borders of Natura 2000 sites under both the Birds and the Habitats Directive.

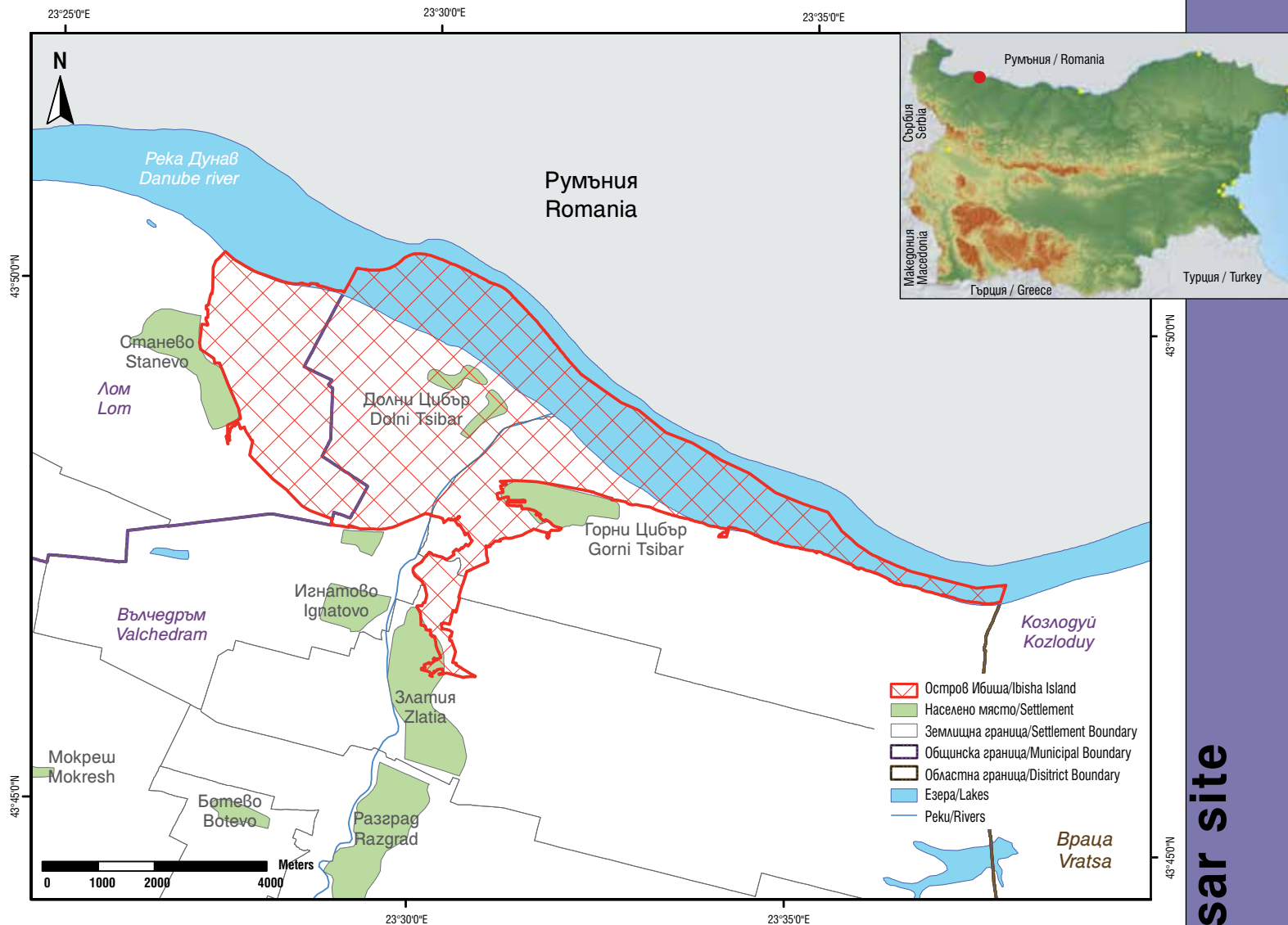
Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. The Bulgarian Society for the Protection of Birds carries out bird monitoring.

острова, като място за гнездене и от наличието на плитчини около острова и по реката, необходими за намирането на храна.

Остров Ибиша

Ibisha Island

Местността Пога

Site Poda

Местността Пога

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.2002 г.

Площ: 307 ха

Географски координати:

42° 27' с.ш. 27° 27' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Бургас

гр. Бургас 8000, п.к. 219

ул. "Перуцица" №67

тел./факс: 056 813 208

056 813 200

e-mail: riosvs@unacs.bg

Природозащитен център "Пога"

Бургас 8000, п.к. 361

тел./факс: 056 500 560

e-mail: poda@bspb.org

Географско положение и описание:

Намира се на брега на Черно море близо до южната промишлена зона на град Бургас. Част е от комплекса на Бургаските влажни зони, включващ Атанасовското, Бургаското (Вая) и Мандренското езеро. Тя е най-източната лагунна част на Мандренското езеро.

Пога представлява комплексна екосистема от блатен тип (еутрофно блато). Включва елементи

Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*) Cormorant

на морски, литорални, сладководни, бракични и свръхсолени екосистеми. Местността има международно значение поради голямото разнообразие на птици.

Най-голямата площ се заема от тръстикови масиви */Phragmites australis/* и смесени съобщества от

тръстика, сантониев пелин */Artemisia santonicum/* и морска гзука */Juncus maritimus/*, както и от пясъчен пирей */Elymus sabulosus*, пясъчен живовлек */Plantago scabra/*, тройновилужна мишорка */Gypsophila trichotoma/*, морски ветрогон */Eryngium maritimum/* и татарска салата */Lactuca tatarica/*. В западната част се намират съобщества на европейската солянка */Salicornia europaea/*, а в централната част има формация от свит изворник */Atropis covoluta/*.

Биологично разнообразие:

4 вида висши растения срещащи се в Пога са включени в Червената книга на България (2011): приморски ветрогон */Eryngium maritimum/*, тройновилужна мишорка */Gypsophila trichotoma/*, татарска салата */Lactuca tatarica/*, черноморско плоскавиче */Silene euxina/*.

Срещат се 8 вида риби, като най-честа е гамбузията */Gambusia holbrooki/*, слеввана от кавказкото попче */Knipowitschia caucasica/* и трииглата бодливака */Gasterosteus aculeatus/*.

От земноводните и влечугите се срещат общо 15 вида. Ценни видове са балканската чесновница */Pelobates syriacus balcanicus/*, жълтокоремникът */Ophisaurus apodus/* и пъстрият смок */Elaphe quatorlineata sauromates/*.

Poda

Блатна костенурка (*Emys orbicularis*)
Pond Terapin

Location and description:

Situated on the Black Sea coast close to the south industrial zone of the city of Burgas. It is part of the Burgas wetland areas complex, which includes Lake Atanasovsko, Lake Burgas /Vaya/ and Mandra Lake. It is the easternmost lagoon part of Mandra Lake.

Poda is a complex marsh-like system (eutrophic marsh). It includes elements of marine, litoral, freshwater, brakish and hypersaline ecosystems. The area is of international significance due to the large variety of birds.

Most of the area is occupied by reed beds [*Phragmites australis*] and mixed communities of Reed, *Artemisia santonicum* and Sea Rush [*Juncus maritimus*], as well as associations of

Elymus sabulosus, *Plantago scabra*, *Gypsophila trichotoma*, Sea Holly [*Eryngium maritimum*] and Blue Lettuce [*Lactuca tatarica*]. In the western part there are communities of Slender Glasswort [*Salicornia europaea*], and the southern part hosts a formation of *Atropis convoluta*.

Biodiversity:

4 higher plant species are included in the Red Data Book (2011): Sea Holly [*Eryngium maritimum*], *Gypsophila trichotoma*, Blue Lettuce [*Lactuca tatarica*] and *Silene euxina*.

There are 8 fish species. Most numerous is the Eastern Mosquitofish [*Gambusia holbrooki*], followed by *Knipowitschia caucasica* and the Three-spined Stickleback [*Gasterosteus aculeatus*]. The amphibian and reptile species are a total of 15. Valuable species are the Eastern Spadefoot Toad [*Pelobates syriacus balcanicus*], the European Legless Lizard [*Ophisaurus apodus*] and the Four-lined Snake [*Elaphe quatorlineata sauromates*]. The most numerous species are the European Pond Turtle [*Emys orbicularis*] and the Balkan Green Lizard [*Lacerta trilineata*].

Poda is one of the richest places in the country in terms of bird species variety.

Included in the List of wetlands of international importance since:

24.09.2002

Area: 307 ha

Geographic coordinates:

42°27'N 27°27'E

Contacts:

RIEW – Burgas

Burgas 8000, P.O.Box 219
67 Perushtitsa Str.

Tel./fax: + 359 56 813 205
+ 359 56 813 200

E-mail: riosvbs@unacs.bg

Poda Ecological Centre
Burgas 8000, P.O.Box 361

Tel./fax: +359 56 500 560
E-mail: poda@bspb.org

Природозащитен статут:

Пога има статут на защитена местност съгласно националното природозащитно законодателство от 1989 г. Влажната зона е обявена и като защитена зона (Натура 2000 място) по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Най-масовите видове са блатната костенурка */Emys orbicularis/* и ивичестият гущер */Lacerta trilineata/*.

Пога е едно от най-богатите места в страната по видово разнообразие на птици. Описани са общо 249 вида (65% от всички описани в България видове птици). Пога е място на обитаване на световно застрашени видове – къдроглав пеликан */Pelecanus crispus/*, червеногуша гъска */Branta ruficollis/*, тръноопашата потапница */Oxyura leucoscephala/*, голям креслив орел */Aquila clanga/*, царски орел */Aquila heliaca/*. Едно от трите места за гнездене в България за лопатарката */Platalea leucorodia/* и убиса */Plegadis falcinellus/*. На Пога се намира една от най-големите в страната смесени колонии (и най-голямата по Черноморието) на лопатарка, блестящ убис, сива чапла */Ardea cinerea/*, малка бяла чапла */Egretta garzetta/*, нощна чапла */Nycticorax nycticorax/*, ръжгива чапла */Ardea purpurea/*.

От бозайниците се срещат 18 вида, сред които виграта */Lutra lutra/*. Пога е едно от трите места в България, където се среща етруската земеровка */Suncus etruscus/*.

249 species have been recorded (65% of all bird species recorded in Bulgaria). Poda is home to globally threatened species: Dalmatian Pelican */Pelecanus crispus/*, Red-breasted Goose */Branta ruficollis/*, White-headed Duck */Oxyura leucocephala/*, Greater Spotted Eagle */Aquila clanga/*, Imperial Eagle */Aquila heliaca/*. Poda is one of the three breeding sites in Bulgaria

for the Spoonbill */Platalea leucorodia/* and the Glossy Ibis */Plegadis falcinellus/*. Poda holds one of the largest mixed colonies in the country /and the biggest on the Black Sea Coast/ of Spoonbill, Glossy Ibis, Grey Heron */Ardea cinerea/*, Little Egret */Egretta garzetta/*, Night Heron */Nycticorax nycticorax/* and Purple Heron */Ardea purpurea/*.

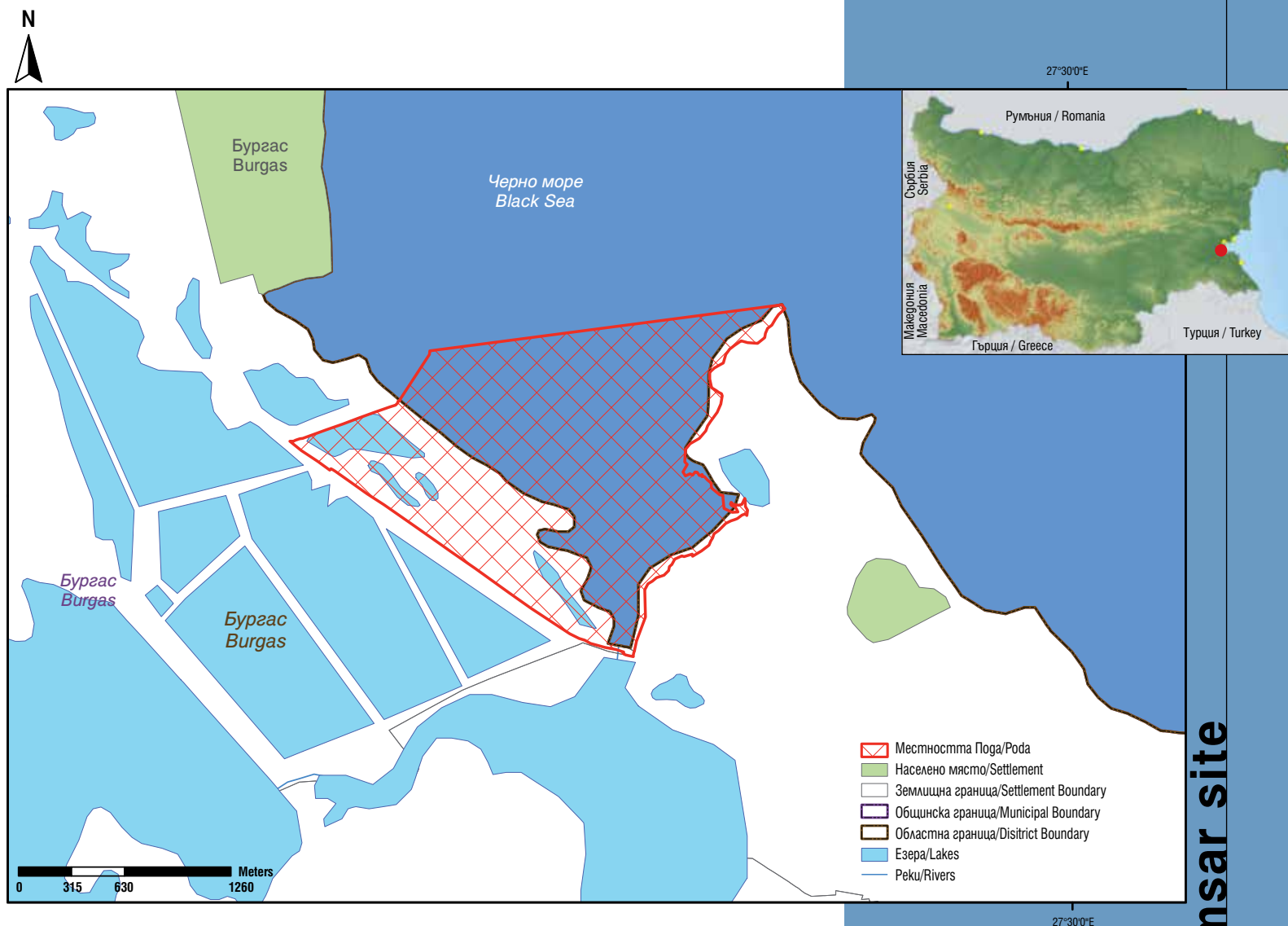
There are 18 mammal species, for example the Otter */Lutra lutra/*. Poda is one of the three locations in Bulgaria where the Etruscan Shrew */Suncus etruscus/* is found.

Conservation status:

Poda is a protected area according to national nature conservation legislation since 1989. It falls within Natura 2000 sites under both the Habitats Directive and the Birds Directive.

Местността Пога

Site Poda 43

Ramsar site

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. В рамките на Българо-швейцарската програма за опазване на биологичното разнообразие в защитената местност е построен природозащитен център "Пога", управляван от Българското сдружение за защита на птиците.

Защитената местност се управлява от БДЗП, провежда се съвместен контрол с РИОСВ-Бургас. Изградени са изкуствени островчета за привличане на гнездящи птици. Издигната е наблюдателна кула. Провежда се мониторинг на защитената местност.

Провеждат се познавателни екскурзии.

Лонамарка (*Platalea leucorodia*) Spoonbill

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. Within the Bulgarian-Swiss Biodiversity Conservation Programme in the protected site was created Poda Ecological Centre managed by the Bulgarian Society for the Protection of Birds /BSPB/.

Poda Protected Site is also managed by the BSPB and the site is monitored together with the Regional Inspectorate of Environment and Water– Burgas. Artificial islands were created for attracting nesting birds. An observation tower was constructed. The protected site is monitored regularly. Education trips are organized.

Bugpa (*Lutra lutra*) Otter

Поморијско езеро

Pomorie Lake

Поморийско езеро

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.2002 г.

Площ: 922 ха

Географски координати:
42° 35' с.ш. 27° 37' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Бургас
гр. Бургас 8000, п.к. 219
ул. "Перушица" №67
тел./факс: 056 813 208
056 813 200
e-mail: riosvbs@unacs.bg

Посетителски център
"Поморийско езеро"

Гр. Поморие, южен бряг на
Поморийско езеро, до Музея на
солта

Тел.: 0885 108 716

www.greenbalkans.org/pomorielake

Географско положение и описание:

Езерото представлява естествена свърхсолена лагуна. Естествена пясъчна коса и изкуствена дига отделят лагуната от Черно море. В южната си част езерото е свързано с морето чрез канал. Основната част на Поморийското езеро е открита водна площ без растителност по бреговете.

Езерото е важно заради своите естествени стопански ресурси –

В южната част на езерото се гобива лечебна кал, а в северната са разположени солниците, които се използват за солдобив от векове.

Солниците представляват множество хиперхалинни басейни със средна соленост на водата около 50 ‰. Басейните са отделени едни от други с гървено-насипни диги, на места слабо обрасли с европейска солянка *Salicornia europaea*. В отделни участъци около тях се среща

Саблеклон (*Recurvirostra avosetta*) Авосет

гобив на сол, лечебна кал и потенциални рибни ресурси.

Част от езерното дъно е покрита с лековитата тиня. Поморийското калонаходище е едно от най-добрите в Европа.

халофитна тревна растителност главно от свит изворник *Puccinellia convoluta*, европейска солянка и др., както и плитководия с водолюбива растителност по бреговете, където преобладават теснолистнен папур *Typha angustifolia* и обикновена тръстника *Phragmites australis*.

Pomorie

Location and description:

The lake is a natural hypersaline lagoon. A natural sandbar and an artificial dike separate the lagoon from the Black Sea. The southern part of the lake is connected to the sea by a canal. The main part of Lake Pomorie is open water surface without vegetation along the shores.

The lake is of importance due to its natural economic resources – production of salt, medicinal mud and fish.

Part of the lake bottom is covered in curative mud. This mud production site is one of the best in Europe.

In the southern part there is mud extraction, and the northern is dominated by salt works which were used for salt production for centuries.

The salt works are a series of hypelhaline basins with average salinity

of around 50%. The basins are separated from each other by dikes, covered in places by *Salicornia europaea*. In some areas around them there is halophytic grass vegetation consisting chiefly of *Puccinellia convoluta*, *Salicornia*

Грувечна рибарка (*Sterna sandvicensis*)
Sandwich Tern

europaea etc, as well as shallows with aquatic vegetation along the shores, where Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*] and Common Reed [*Phragmites australis*] prevail.

The surrounding territories of the lake are used as arable land: mainly vineyards for

Included in the List of wetlands of international importance since:

24.09.2002

Area: 922 ha

Geographic coordinates:

42°35'N, 27°37'E

Contacts:

RIEW – Burgas

Burgas 8000, P.O.Box 219

67 Perushtitsa Str.

Tel./fax: + 359 56 813 208

+ 359 56 813 200

E-mail: riosvbs@unacs.bg

Pomorie Lake Visitor Centre

Pomorie 8200, next to Salt Museum on southern bank of Pomorie Lake

Tel: +359 885 108 716

www.greenbalkans.org/pomorielake

Природозащитен статут:

Поморийското езеро е обявено за защитена територия съгласно националното законодателство през 2001 г. с цел опазване на застрашени видове птици. Комплексът е обявен и като защитена зона /Натура 2000 място/ по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)
Red-Backed Shrike

Околните територии на езерото се използват като обработваеми земи: основно лозя, за производство на вино и ракия. Близко до обекта се намира туристическия град Поморие.

Биологично разнообразие:

В Поморийско езеро се срещат специфични растителни съобщества от халофити, характерни за свръхсолените водни басейни (50%) като солянката *Salicornia europaea*. Други доминантни растителни видове са теснолистния папур *Typha angustifolia*, широколистния папур *T. Latifolia*, обикновената тръстика *Phragmites australis* и езерен камъш *Schoenoplectus lacustris*.

Освен това тук се срещат и растителни видове, застрашени от изчезване в Европа, като лъскава камилска трева *Corispermum nitidum* и аурия *Lepidotrichum uechtritziatum*. Тук могат да бъдат открити определени редки растителни видове, намиращи се в Червената книга на България (2011), като: извит парафолис *Parapholis incurva*, тройновилужна мишорка *Gypsophila trichotoma*, черноморско плюскавиче *Silene euxina* и др.

Най-голямото богатство на Поморийско езеро е орнитофауната. В езерото и прилежащите му територии са установени 268 вида птици.

wine and brandy production. Near the site lies the tourist town of Pomorie.

Biodiversity:

In Lake Pomorie there are specific plant communities of halophytes characteristic of hypersaline water bodies (50%) such as the Salt Wort *Salicornia europaea*. Other dominant plant species are the Narrow Leaf Cattail *Typha angustifolia*, the Common Cattail *Typha latifolia*, the Reed *Phragmites australis*, and Common Clubrush *Schoenoplectus lacustris*.

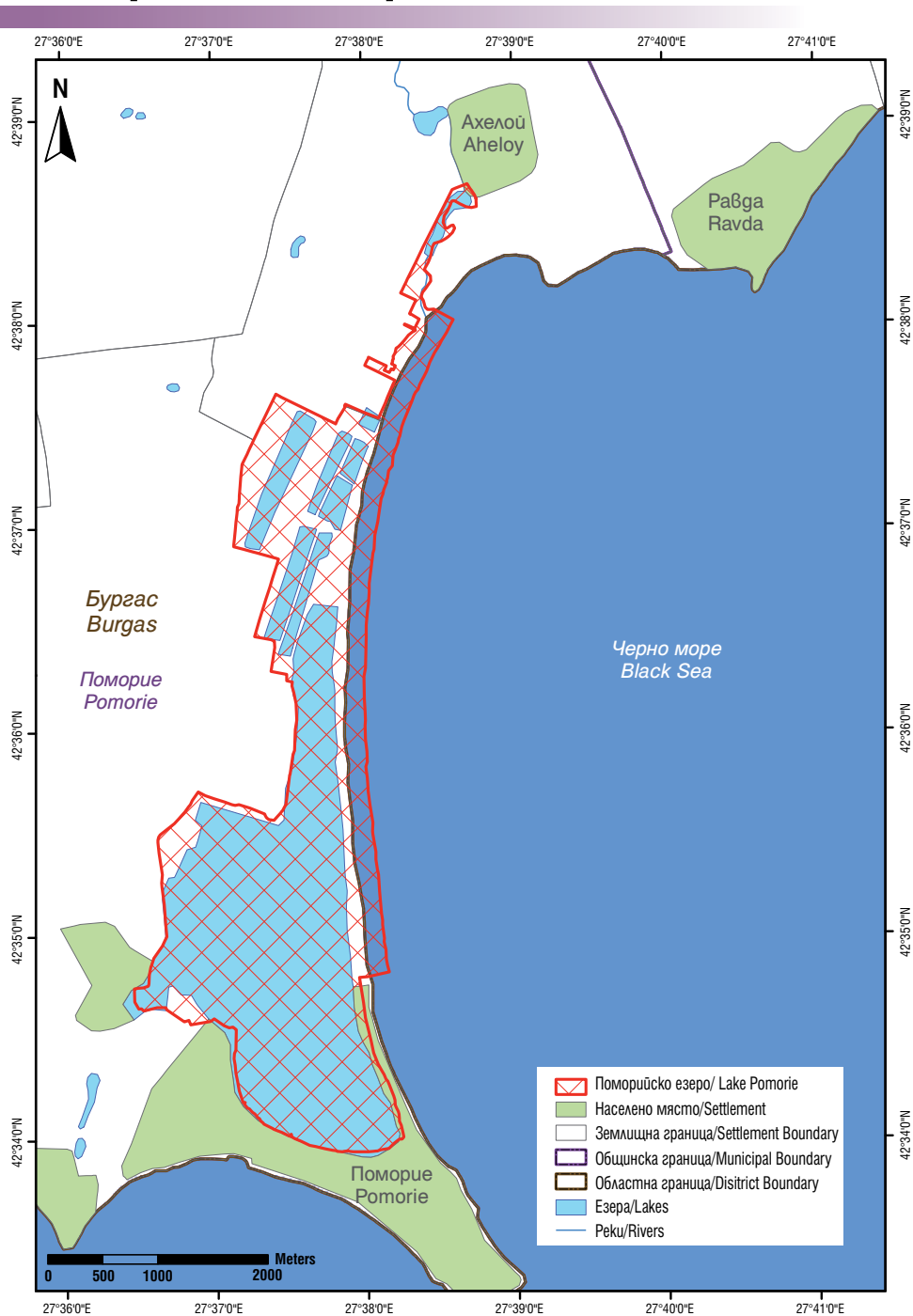
There are also plant species threatened in Europe such as the Small Bugseed *Corispermum nitidum* and *Lepidotrichum uechtritziatum*. Here can also be found certain rare plant species listed in the Red Data Book of Bulgaria (2011) such as Curved Sicklegrass *Parapholis incurva*, *Gypsophila trichotoma*, *Silene euxina* etc.

The greatest asset of Lake Pomorie is the bird fauna. In the lake and its adjoining territories are recorded 268 bird species.

The lake is one of the most important breeding sites in the country for the Avocet *Recurvirostra avosetta*, the Black-Winged Stilt *Himantopus himantopus*, the Little Tern *Sterna albifrons*, the Common Tern *Sterna hirundo*, the Sandwich Tern *Sterna sandvicensis* and the Kentish Plover *Charadrius alexandrinus*.

Поморийско езеро

Lake Pomorie 51

Дебелоклюна рибарка (*Sterna nilotica*)
Gull-billed tern

Ramsar site

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. На територията на Поморийско езеро се реализират редица възстановителни дейности, образователно-информационни кампании, основно от НПО "Зелени Балкани" и община Поморие.

През есента редовно се организират международни студентски лагери, свързани с дейности по езерото.

Тоина (*Trachomitum venetum*)

Езерото е едно от най-важните места в страната за гнезденето на саблеклюна */Recurvirostra avocetta/*, кокилобегача */Himantopus himantopus/*, белочелата рибарка */Sterna albifrons/*, речната рибарка */Sterna hirundo/*, гривестата рибарка */Sterna sandvicensis/* и на морския гъждосвирец */Charadrius alexandrinus/*.

Езерото е разположено на миграционния път *Via Pontica* и е ключово място за почивка по време на прелет за значителни количества гъждосвирици, змуркачи, змурци и др. През зимата тук редовно се концентрира 1% от черноморската популация на немия лебед */Cygnus olor/*. По време на миграция и през зимата в Поморийското езеро се срещат и малкият корморан */Phalacrocorax pygmeus/* и къдроглавият пеликан */Pelecanus crispus/*, белооката потапница */Aythya nyroca/*, тръноопашатата потапница */Oxyura leucoserphala/* и ливадният гърдавец */Crex crex/*.

The lake is located along the migration route of *Via Pontica* and is a key resting place during migration for considerable numbers of plovers, divers, grebes. In winter here regularly gathers 1% of the Black Sea population of the Mute Swan */Cygnus olor/*. During the migration and in winter Lake Pomorie also hosts the Pygmy Cormorant */Phalacrocorax pygmeus/*, the Dalmatian Pelican */Pelecanus crispus/*, the Ferruginous Duck */Aythya nyroca/*, the Whiteheaded Duck */Oxyura leucocephala/* and the Corncrake */Crex crex/*.

Conservation status:

Lake Pomorie was designated as a protected area according to national ecologic legislation in 2001 in order to protect threatened bird species. The complex is Natura 2000 sites under both the Habitats Directive and the Birds Directive.

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. Conservation and restoration activities, as well as information and educational campaigns, are carried out by Green Balkans NGO and Municipality of Pomorie on the territory of Lake Pomorie.

In the autumn, Green Balkans organizes regular international conservation working holidays for the protection and preservation of the avifauna of the Lake.

Комплекс Ропотамо

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.1975 г.

Площ: 5 500 ха

Географски координати:

42° 19' с.ш. 27° 45' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Бургас

гр. Бургас 8000, п.к. 219

ул. "Перущица" №67

тел./факс: 056 813 208

056 813 200

е-mail: riosvbs@unacs.bg

Посетителски и информационен център "Ропотамо"

Гр. Приморско, м. "Аркутино"

Географско положение и описание:

Комплексът е разположен на около 50 km южно от областния център гр. Бургас. Комплексът включва следните влажни зони:

1. "Устието на река Ропотамо".

Включва последните 7 km от реката, преди тя да се влее в Черно море. Това е единствената голяма река в комплекса с дължина 48,5 km и водосбор с площ 248,7 km². Периодът на пълноводие трае около 4 месеца.

2. "Блато Аркутино", пресноводна лагуна с площ 1,16 km², открита водна площ 0,03 km². Минимална дълбочина около 0,5 м. През продължителни сухи периоди блатото пресъхва напълно. При периоди на пълноводие водите му се оттичат в морето през естествен канал.

В блатото не навлиза морска вода, така че солеността му не е променлива.

3. "Блато Алену", широко е 50-100 м и е разделено от морето от пясъчна коса. Средната дълбочина е 1 м, водосборът е с площ 10-12 km². Когато нивото на блатото е ниско, връзката между северната и южната му част се прекъсва и се образуват два водоема. Връзката между блатото и морето се осъществява чрез малък шлюз. Морската вода може да премине през пясъчната коса само при нисък или обратен хидравличен наклон.

4. "Блато Стомополу", намира се на 50-100 м западно от морския бряг, разделено е от морето от пясъчна ивица и дюни. Откритата водна площ е около 0,6 km². Водосборът е с площ 6 km². Канал с шлюз свързва блатото с морето. Дига разделя блатото на две части – северна и южна, но при покачване на нивото, двете части могат да се свържат.

Комплексът Ропотамо включва значително разнообразие от биотопи. Съществен елемент представляват крайбрежните блато с хигрофитна растителност с преобладаване на тръстика [*Phragmites australis*], теснолистен папур [*Typha angustifolia*], широколистен папур [*Typha latifolia*], крайбрежен камъш [*Shoenoplectus litoralis*] и др., както и такива с

Ropotamo

Sea Daffodil (*Pancratium maritimum*) Sand lily

Location and description:

The complex is located about 50 km south of the district centre Burgas. The complex comprises the following wetland sites:

1. Estuary of the River Ropotamo.

Includes the final 7 km of the river before it reaches the sea. The only large river in the Complex, with a length of 48.5 km and catchment area of 248.7 km². The high-water period lasts about 4 months.

2. Arkutino Swamp. Freshwater lagoon, with a total area of 1.16 km², and open water area of 0.03 km². Minimum depth: c. 0.5 m. In continuously dry periods, the swamp dries up completely. In periods of high water, the water flows into the sea through a natural channel. Seawater does not intrude into the swamp, and thus does not affect the salinity of the wetland.

3. Alepu Marsh 50-100 m in width and separated from the sea by a sandbar; average depth c. 1 m /0.8-2.0 m/, catchment area 10-12 km². When the water level is low, the connection between the northern and southern parts of the swamp is exposed, dividing the swamp into two separate water bodies. The natural connection of the basin with the sea is facilitated by a small sluice. Seawater can cross the sandbar only during low or reverse hydraulic gradients.

4. Stomoplo Marsh. Situated c 50-100 m west of the sea, the marsh is separated from the sea by a strip of sand and dunes. Openwater area c. 0.6 km²; catchment area 6 km². A canal with a sluice gate connects the marsh to the sea. A dyke divides the wetland into two parts – north and south, but when the water level is increased the two parts of the swamp may be connected.

The Ropotamo Complex includes a considerable variety of biotopes. A significant element are the coastal marshes with hygrophytic vegetation dominated by Reed [*Phragmites australis*], Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Common Cattail [*Typha*

Included in the List of wetlands of international importance since: 24.09.2002

Area: 5 500 ha

Geographic coordinates:

42°19' N, 27°45' E

Contacts:

RIEW – Burgas

Burgas 8000, P.O.Box 219

67 Perushtitsa Str.

Tel./fax: + 359 56 813 208

+ 359 56 813 200

E-mail: riosvbs@unacs.bg

Ropotamo Visitor and Information Centre

Site Arkutino, Primorsko

Природозащитен статут:

Около 50% от комплекс Ропотамо е поставен под законова защита съгласно българското природозащитно законодателство.

Поддържаният резерват "Ропотамо" е обявен през 1940 г. първоначално като резерват с цел опазване на разнообразие от местообитания и богата флора и фауна, включително птици.

Останалите 6 защитени територии в комплекса са обявени с цел опазване на застрашени местообитания, растителни и животински видове, включително птици. Комплексът е обявен и като защитена зона (Натура 2000 място) по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

хигрофитна растителност: водна лилия [*Nymphaea alba*], жабешка водаянка [*Hydrocharis morsus ranae*], изгута водна леща [*Lemna gibba*] и гр.

Характерни за комплекса са речният лиман на р. Ропотамо с хигрофитна и хигрофитна растителност, включваща посочените по-горе видове, лонгозни гори от полски ясен [*Fraxinus oxycarpa*], полски бряст [*Ulmus minor*], черна елша [*Alnus glutinosa*], глог [*Crataegus monogyna*] със значително участие на лиани.

Широколистните гори са главно от благун [*Quercus frainetto*] със средиземноморски елементи или смесен с космат гъб [*Quercus pubescens*] и виргилиев гъб [*Quercus virgiliana*] и гр.

Крайбрежната ивица е заета от дюни с псамофитна тревна растителност, главно пясъчар [*Ammophila arenaria*], пясъчна лилия [*Pancratium maritimum*] и гр., вторични храстови и тревни съобщества с преобладаване на грака [*Paliurus spina-christii*], морски пелин [*Artemisia maritima*], полски пелин [*Artemisia campestris*], влагалищна власатка [*Festuca vaginata*] и гр.

Биологично разнообразие:

Уникален обект по отношение на биоразнообразието. Крайречните гори са типични за комплекса и

latifolia], *Schoenoplectus litoralis* etc. as well as marshes with hydrophytic vegetation: White Waterlily [*Nymphaea alba*], European Frogbit [*Hydrocharis morsus-ranae*], Common Duckweed [*Lemna gibba*] etc.

A characteristic part of the complex is the river liman of Ropotamo River with hygrophytic and hydrophytic vegetation including the abovementioned species, longose forests of Raywood Ash [*Fraxinus oxycarpa*], Field Elm [*Ulmus minor*], Black Elder [*Alnus glutinosa*], Hawthorn [*Crataegus monogyna*] with considerable participation of lianas.

The deciduous forests are mainly of Hungarian Oak [*Quercus frainetto*] with Mediterranean elements or mixed with Pubescent Oak [*Quercus pubescens*] and *Quercus virgiliana* etc. The coast is covered by dunes with psamophytic grass vegetation, mainly *Ammophila arenaria*, Sea Daffodil [*Panocratium maritimum*] etc, secondary bush and grass communities dominated by Jerusalem Thorn [*Paliurus spina-christii*], Sea Wormwood [*Artemisia maritima*], Field Wormwood [*Artemisia campestris*], *Festuca vaginata* etc.

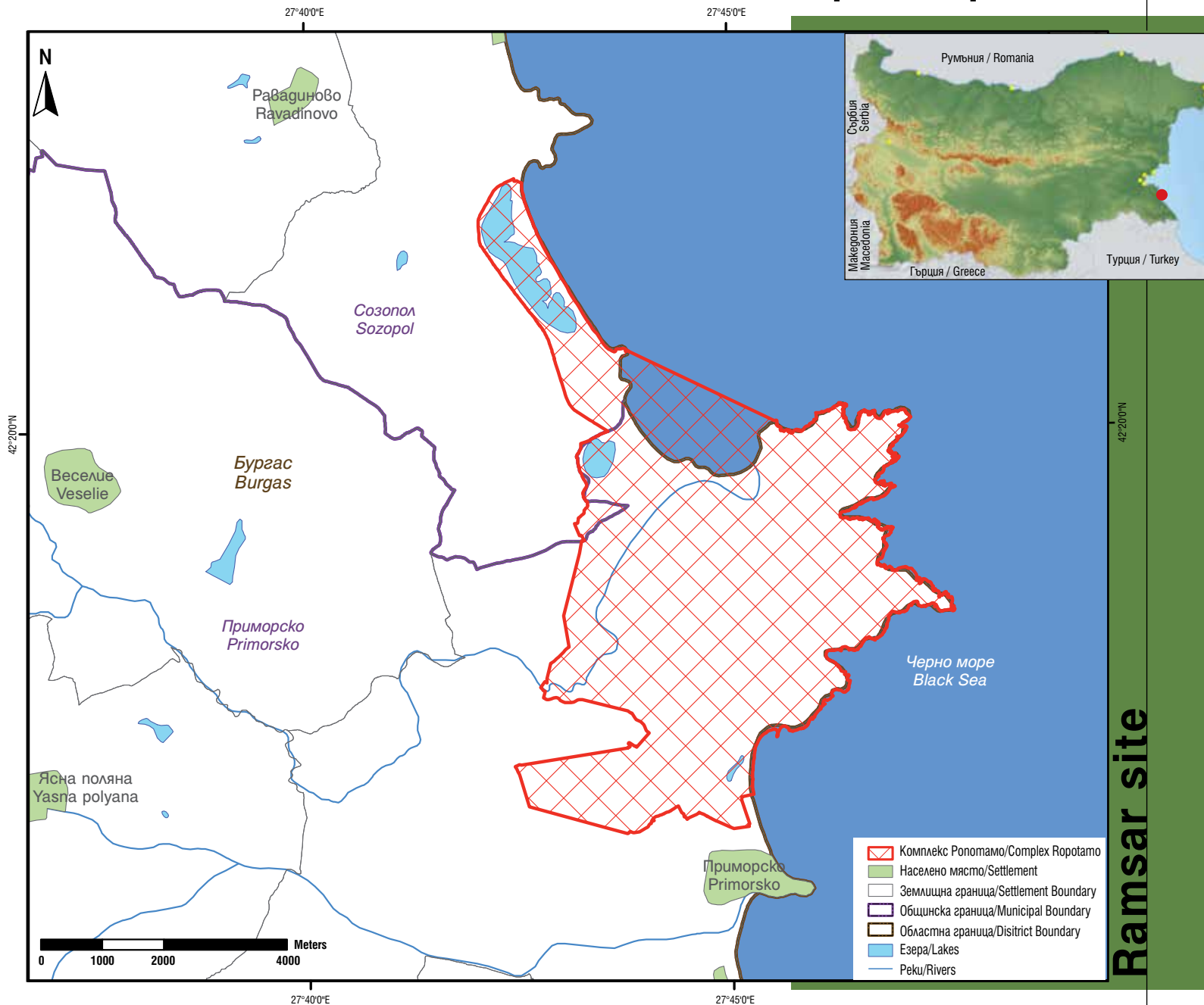
Biodiversity:

A unique site in terms of biodiversity. Riverine forests are typical of the complex and unique europewide. Plant species of interest include Balkan endemic *Opopanax bulgaricum*, *Crocus olivieri*, *Tulipa hageri*, *Panocratium maritimum*,

Комплекс Ропотамо

Complex Ropotamo 57

Дървесница (*Hyla arborea*) Tree Frog

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление.

През 2003 г. в резерват "Ропотамо" е открит посетителски център. В центъра са оборудвани зала за демонстрации и информация на туристи и групи посетители. Посетителите могат да получат информация за резервата и неговите обитатели, да видят филм за природните богатства на резервата, да посетят и разгледат обекти по определен маршрут.

уникални за Европа. Интересни растителни видове за комплекса са: български опопанакс */Oporanax bulgaricum/*, балкански ендемит, оливиеров минзухар */Crocus olivieri/*, тракийско лале */Tulipa hageri/*, пясъчна лилия */Pancratium maritimum/*, блатно кокиче */Leucojum aestivum/*, водна лилия */Nymphaea alba/*. Във влажните зони на комплекса са описани 39 вида висши водни растения – около 20% от всички такива видове в България.

Във влажните зони на комплекс Ропотамо са описани 60% от сладководната ихтиофауна в България.

Ропотамо е едно от трите места в България, които са най-богати на влечуги и земноводни. 60% от видовете влечуги в България се срещат в комплекса. В комплекса се намира най-северното находище на черновратата стрелушка (*Coluber rubriceps*) в Европа.

От земноводните се срещат следните видове малък гребенест тритон */Triturus vulgaris/*, голям гребенест тритон */Triturus cristatus/*, червенокоремна бумка */Bombina bombina/*, кафява крастава жаба */Bufo bufo/*, зелена крастава жаба */Bufo viridis/*, дървесница */Hyla arborea/*, балканска чесновница */Pelobates syriacus balcanicus/*, голяма водна жаба */Rana ridibunda/*, горска жаба */Rana dalmatina/*.

От влечугите в комплекса се срещат шипобегрена костенурка */Testudo graeca /*, шипоопашата костенурка */Testudo hermanni/*, европейска блатна костенурка */Emys orbicularis/*, змиегущер */Ophisaurus apodus thracicus/*, зелен гущер */Lacerta viridis/*, ивичест гущер */Lacerta trilineata/*, жълтоуха водна змия */Natrix natrix/*, сива водна змия */Natrix tessellate/*, пъстър смок */Elaphe quatuorlineata sauromates/*.

На територията на комплекс Ропотамо през последните години са установени 255 вида птици, от които 67 са включени в Червената книга на България.

Комплекс Ропотамо е едно от най-важните места в страната като гнездовище на група от видове, силно привързани към разнообразните типове местообитания на територията му – средиземноморския буревестник */Puffinus yelkouan/*, голямата пъструшка */Porzana porzana/*, средната пъструшка */Porzana parva/*, червената чапла */Ardea purpurea/*, гривестата чапла */Ardeola ralloides/* и полубеловрата мухоловка */Ficedula semitorquata/*.

Комплекс Ропотамо е едно от трите гнездови находища на морския орел */Haliaeetus albicilla/* по българското черноморие. През размножителния период, по време на миграция или зимуване са установени и

Leucojum aestivum and *Nymphaea alba*. In the wetlands of the complex 39 higher aquatic plant species are recorded – around 20% of all such species found in Bulgaria.

60% of the freshwater fish fauna in Bulgaria are recorded in the wetlands of the Ropotamo Complex. The Ropotamo Complex is one of the three richest regions in Bulgaria for reptile and amphibian species. The complex hosts 60% of Bulgaria's reptiles. The complex supports Europe's northernmost site for *Coluber rubriceps*.

The amphibians include: Smooth Newt [*Triturus vulgaris*], Great Crested Newt [*Triturus cristatus*], European Fire-Bellied Toad [*Bombina bombina*], Common Toad [*Bufo bufo*], European Tree Frog [*Hyla arborea*], Eastern Spadefoot [*Pelobates syriacus balcanicus*], Marsh Frog [*Rana ridibunda*] and Agile Frog [*Rana dalmatina*].

The reptiles include: Spur-Tighed Tortoise [*Testudo graeca*], Hermann's Tortoise [*Testudo hermanni*], European Pond Turtle [*Emys orbicularis*], Legless Lizard [*Ophisaurus apodus thracius*], Balkan Green Lizard [*Lacerta trilineata*], Grass Snake [*Natrix natrix*], Dice Snake [*Natrix tessellata*], *Elaphe quatuorlineata sauromates*.

On the territory of the Ropotamo complex during the past few years were recorded 255 bird species, 67 of which are listed in the Red Data Book of Bulgaria.

Ropotamo is one of the most important nesting sites in the country for a group of species which are strongly dependent on the various habitat types on the territory – the Yelkouan Shearwater [*Puffinus yelkouan*], the Spotted Crake [*Porzana porzana*], Little Crake [*Porzana parva*], the Purple Heron [*Ardea purpurea*], the Squacco Heron [*Ardeola ralloides*] and the Semicollared Flycatcher [*Ficedula semitorquata*].

Ropotamo is one of the three breeding sites for the White-tailed Eagle along the Bulgarian Black sea coast. During

Белоока потапница (*Aythya nyroca*)
Ferruginous Duck

застрашените видове – малкият корморан [*Phalacrocorax pygmeus*], къдроглавият пеликан [*Pelecanus crispus*], мраморната патица [*Marmaronetta angustirostris*], белоокамата потапница [*Aythya nyroca*], морският орел, степният блатар [*Circus macrourus*] големият креслив орел [*Aquila clanga*], царският орел [*Aquila heliaca*], белошипата ветрушка [*Falco naumanni*] и ливадният гърдавец [*Crex crex*].

Значителна е ролята на комплекса като междинна станция при миграция

на птиците и като типично "място с тесен фронт на миграция", главно за белия щъркел [*Ciconia ciconia*], обикновения мишелов [*Buteo buteo*] и някои други видове грабливи птици. Комплекс Ропотамо поддържа значителни зимуващи популации на черногушия змуркач [*Gavia arctica*], кафявоглавата потапница [*Aythya ferina*], червеноклюната потапница [*Netta rufina*] и сивата патица [*Anas strepera*].

В комплекса са описани 57% от срещаните се бозайници в България, прилепите: малък подковонос [*Rhinolophus hipposiderus*], южен подковонос [*Rhinolophus euryale*], трицветен нощник [*Myotis emarginatus*], дългопръст нощник [*Myotis capaccinii*].

the breeding season, during migration and the wintering period also were found threatened species – the Pygmy Cormorant [*Phalacrocorax pygmeus*], the Dalmatian Pelican [*Pelecanus crispus*], the Marbled Duck [*Marmaronetta angustirostris*], the Ferruginous Duck [*Aythya nyroca*], the White-Tailed Eagle [*Haliaeetus albicilla*], the Pallid Harrier [*Circus macrourus*], the Greater Spotted Eagle [*Aquila clanga*], the Imperial Eagle [*Aquila heliaca*], the Lesser Kestrel [*Falco naumanni*] and the Corkcrake [*Crex crex*].

The complex also plays a significant role as a resting station during migration and as a migration bottleneck, particularly for the White Stork [*Ciconia ciconia*], the Common Buzzard [*Buteo buteo*] and some other raptors. Ropotamo maintains considerable wintering populations of the Black-Throated Diver [*Gavia arctica*], the Pochard [*Aythya ferina*], the Red-Crested Pochard [*Netta rufina*] and the Gadwall [*Anas strepera*].

57% of mammals species in Bulgaria have been recorded in the Ropotamo, including the following bat species: Lesser Horseshoe Bat [*Rhinolophus hipposideros*], Mediterranean Horseshoe Bat [*Rhinolophus euryale*], Geoffroy's Bat [*Myotis emarginatus*], Long-fingered Bat [*Myotis capaccinii*].

Conservation status:

Around 50% of the Ropotamo Complex are placed under law protection according to Bulgarian nature conservation legislation. Ropotamo Maintained Reserve was designated in 1940 initially as a reserve with the aim of protecting the variety of habitats, flora and fauna, including birds. The other 6 protected areas in the complex were designated in order to protect threatened habitats, plant and animal species, including birds.

The Ropotamo Complex falls within proposed Natura 2000 sites both under the Birds Directive and the Habitats Directive.

Водна лилия (*Nymphaea alba*)
White Waterlily

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plans for the protected areas. In 2003 a visitor centre was opened in Ropotamo Reserve. The centre is equipped with a demonstration and information room for tourists and visitor groups. The visitors can receive information about the reserve and its inhabitants, see a film about the natural assets of the reserve and visit certain sites following a special route.

Шабленско езеро

В списъка на Влажните зони с международно значение от: 19.03.1996 г.

Площ: 404 ха

Географски координати:

43° 35' с.ш. 28° 33' и.г.

Географско положение и описание:

Езерният комплекс включва две близкостоящи крайбрежни лиманни езера – Шабла и Езерец, свързани помежду си с изкуствен канал. Разположени са близо до Черно море, на 5 км североизточно от град Шабла. На изток езерото е отделено от морето с 30-50 м пясъчна ивица.

Водите на езерата Шабла и Езерец са пресни, хидрокарбонатно-хлоридни, с висока концентрация на разтворени

твърди вещества (0,724-0,915 g/l). И двете езера са еутрофицирани / хипертрофицирани в зависимост от количеството биогени и органична материя във водата, която причинява големи флуктуации в количеството на фитопланктона. Захранването на езерото става изключително от подземни води.

Бреговете на езерото са обрасли с обширни масиви главно от тръстика */Phragmites australis/* с участие на теснолистен */Typha angustifolia/* и широколистен папур */Typha latifolia/*, брегова острица */Carex riparia/* и др. Тръстиките масиви представляват основното местообитание в комплекса. Значителни по размери са и откритите водни площи.

Биологично разнообразие:

В района на езерата се среща черноморски хипекоум */Hypocoim ponticum/*, който е балкански ендемит. Срещат се и видове, застрашени от изчезване в България – режеш кладуум */Cladium mariscus/* и мащерколистно плюскавиче */Silene thymifolia/*.

От безгръбначните в езерото се поддържа стабилна популация на езерен рак */Astacus leptodactylus/*.

Риби – 23 вида, главно от семействата Шаранови */Cyprinidae/* и Попчета */Gobiidae/*. Районът е единственото находище в България на гългопашатото попче */Knipowitschia longicaudata/*.

Земноводни и влечуги – 11 вида с международно природозащитно значение балканска чесновница */Pelobates syriacus balcanicus/*, жаба дървесница */Hyla arborea/*, обикновена блатна костенурка */Emys orbicularis/*, сива водна змия */Natrix tessellata/*.

Контакти:

РИОСВ – Варна

гр. Варна 9000

ул. "Ян Палах" №4

тел./факс: 052 634 579

052 634 593

e-mail: riosv-vn@mbox.contact.bg

Shabla

Малка белочела рибарка (*Sterna albifrons*)
Little Tern

Location and description:

The lake complex includes two closely located coastal limans, Shabla and Ezerets, which are connected by an artificial canal. They are situated near the Black Sea, 5 km northeast of the town of Shabla. To the east the lake is separated from the sea by a 30-50 m sandbar.

The waters of Lakes Shabla and Ezerets are fresh, hydrocarbonatic-chloride, with a high concentration of total dissolved solids /0.724-0.915 g/l. Both lakes are eutrophic-hypertrophic, according to the quantities of biogenes and organic matter in the waters, resulting in dramatic fluctuations in phytoplankton productivity. The lake is fed exclusively by groundwater.

The banks of the lake are covered by large reedbeds [*Phragmites australis*] with

Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Common Cattail [*Typha latifolia*], *Carex riparia* etc. The reedbeds constitute the main habitat in the complex. There are also considerably large open water surfaces.

Biodiversity:

From plant species there is *Hypocoum ponticum* which is Balkan endemic. There are also species which are threatened in Bulgaria – *Silene thymifolia*, *Cladium mariscus*.

Of the invertebrates there is a stable population of Danube Crayfish [*Astacus leptodactylus*] in the lake.

Fish – 23 species mainly of the carp [*Cyprinidae*] and goby [*Gobiidae*] families. The site is the only habitat in Bulgaria of *Knipowitschia longicaudata*.

Amphibians and reptiles – 11 species of global conservation concern: Eastern Spadefoot [*Pelobates syriacus*], European Tree Frog [*Hyla arborea*], European Pond Turtle [*Emys orbicularis*], Dice Snake [*Natrix tessellata*].

On the territory of the Shabla Lake were recorded 248 bird species.

Included in the List of wetlands of international importance since:

19.03.1996

Area: 404 ha

Geographic coordinates:

43°35' N, 28°33' E

Contacts:

RIEW – Varna

Varna 9000, 4 Jan Palach Str.

Tel./fax: + 359 52 634 579

+ 359 52 634 593

E-mail: riosv-vn@mbox.contact.bg

Обикновен хипурус (*Hippuris vulgaris*)
Common Marehail

Природозащитен статут:

Шабленско езеро е обявено за защитена територия – защитена местност съгласно националното законодателство през 1995 г. Влажната зона е обявена и като защитена зона (Натура 2000 място) по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

На територията на Шабленския езерен комплекс са установени 248 вида птици.

Комплексът има стратегическо значение за световно застрашената червеногуша гъска *[Branta ruficollis]* през зимата, като заедно с Дуранкулашкото езеро приемат почти цялата ѝ световна популация. През този сезон тук се наблюдават също големи концентрации на голямата белочела гъска *[Anser albifrons]* и единични екземпляри от критично застрашената малка белочела гъска *[A. erythropus]*. Този факт определя мястото като едно от най-важните зимовища на тези видове гъски в света.

Езерото е едно от местата в страната със значителни струпвания на поен лебед *[Cygnus cygnus]* и зеленоглава патица *[Anas platyrhynchos]* през зимата. Езерният комплекс е важна миграционна станция за щъркелоподобните *[Ciconiiformes]*, гъскоподобните *[Anseriformes]* и дъждосвирцоподобните *[Charadriiformes]*. През есенно-зимния сезон тук се наблюдават редица застрашени видове, като къдроглавия пеликан *[Pelecanus crispus]*, малкия корморан *[Phalacrocorax pygmeus]*, белооката потапница *[A. nyroca]*, тръноопашатата потапница *[Oxyura leucoscephala]* и големия креслив орел *[Aquila clanga]*.

The complex is of strategic importance to the globally threatened Red-Breasted Goose *[Branta ruficollis]* in winter when together with Lake Durankulak it hosts nearly the whole world population of the species. In this season there are also large concentrations of the White-Fronted Goose *[Anser albifrons]* and individuals of the threatened Lesser White-Fronted Goose *[Anser erythropus]*. This fact defines the site as one of the most significant wintering sites of these species worldwide.

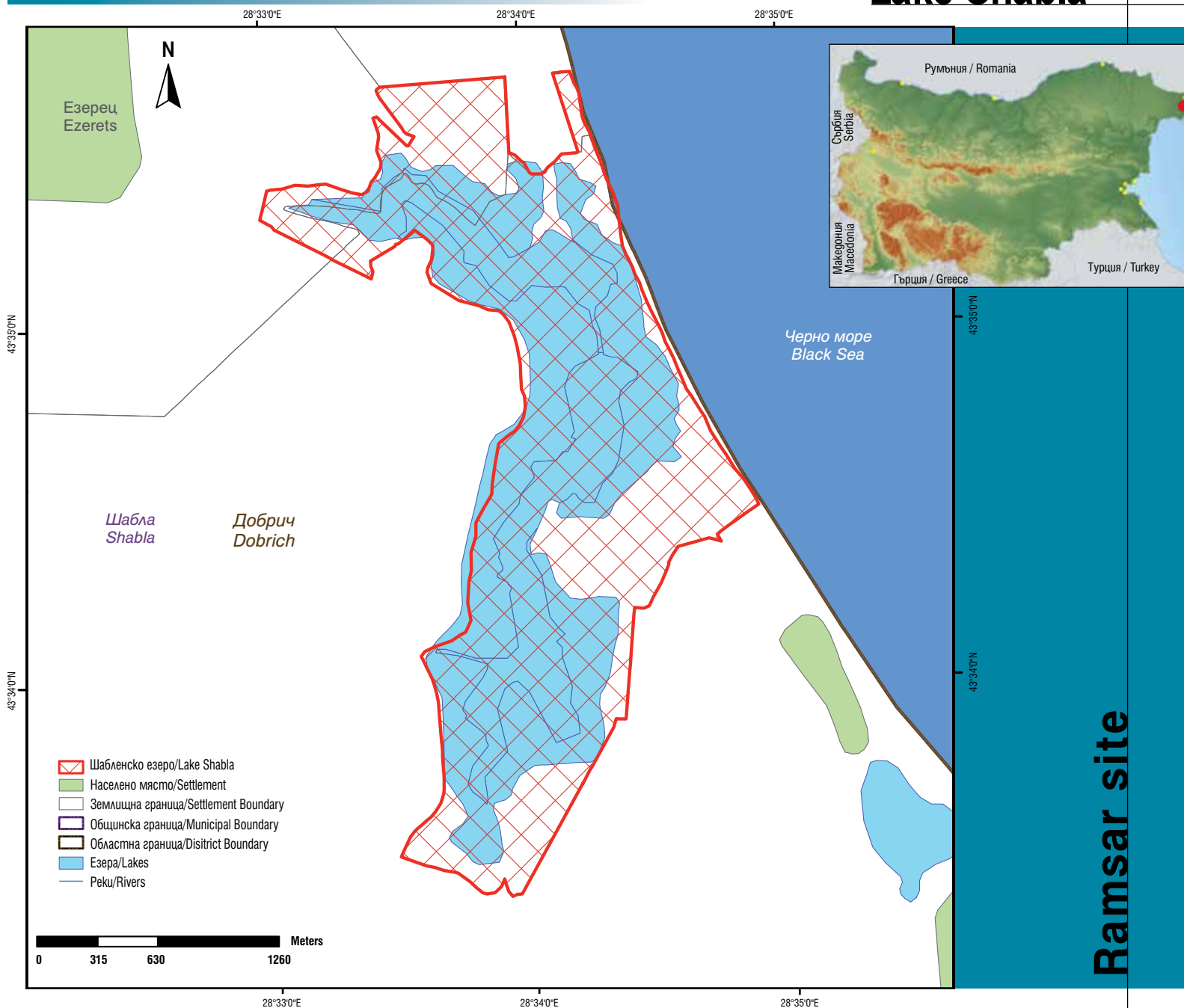
The lake is also one of the places in the country with considerable densities of Whooper Swan *[Cygnus cygnus]* and Mallard *[Anas platyrhynchos]* in winter. The lake complex is an important migration station for birds of the orders *Ciconiiformes*, *Anseriformes* and *Charadriiformes*. In autumn and winter here are observed a number of threatened species such as the Dalmatian Pelican *[Pelecanus crispus]*, the Pygmy Cormorant *[Phalacrocorax pygmeus]*, the Ferruginous Duck *[Aythya nyroca]*, the White-Headed Duck *[Oxyura leucoscephala]* and the Greater Spotted Eagle *[Aquila clanga]*.

In the complex there are two nesting threatened species – the Ferruginous Duck *[Aythya nyroca]* and the Corncrake *[Crex crex]*.

Of the mammals there are species such as Otter *[Lutra lutra]*, Edible Dormouse *[Glis glis]* etc.

Шабленско езеро

Lake Shabla 65

Кафявокрил озърличник
(*Glareola pratincola*) Collared Pratincole

Възстановителни и консервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. Всяка година се организира преброяване на птиците в района. БДЗП провежда мониторинг на птиците и подробно следи екологията на зимуващите популации от гъски.

В комплекса гнездят и застрашените видове – белооката попанница /*Aythya nyroca*/ и ливадният гърдавец /*Crex crex*/.

От бозайниците се срещат видове като видра /*Lutra lutra*/, голям сънливец /*Glis glis*/, и гр.

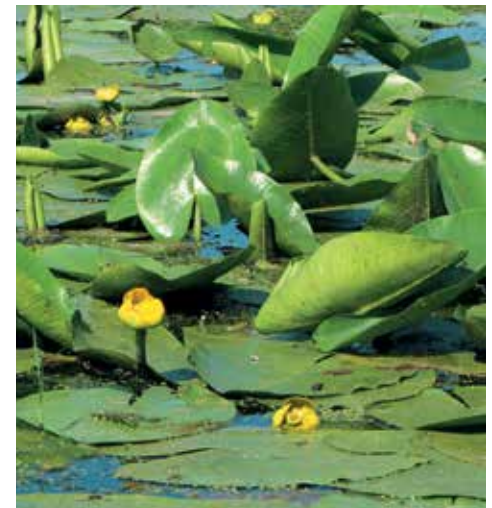
Conservation status:

Lake Shabla was designated as a protected area according to national nature conservation legislation in 1995. It falls within Natura 2000 sites under both the Habitats Directive and the Birds Directive.

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. Every year there is a bird census in the area. The Bulgarian Society for the Protection of Birds conducts bird monitoring studies and detailed surveys of the ecology of wintering goose populations.

Жълта водна роза (*Nuphar lutea*)
Yellow Waterlily

В списъка на влажните зони с международно значение от: 24.09.1975 г.

Трансгранична влажна зона с Румъния:

Сребърна – Йезерул Калараш

Площ: 1 464 ха

Географски координати:

44°07' с.ш. 27°06' и.д.

Контакти:

РИОСВ-Русе

гр. Русе 7000, п.к. 26

бул. "Придунавски" №20

тел./факс: 082 820 774

0359 82 820 779

e-mail: riosv@riosv-ruse.org

Природонаучен музей

"Сребърна"

с. Сребърна, общ. Силистра,
обл. Русе

Географско положение и описание:

Сребърна е еутрофно езеро, разположено на брега на река Дунав срещу км 393-391, на 18 км западно от град Силистра. На западния му бряг се намира село Сребърна.

Езерото е обявено за резерват, в който се включват бивши обработваеми земи, разположени северно от него; пояс от гървесни насаждения по брега на река Дунав; остров Комлука и акваторията, заключена между острова и брега на реката.

Около две трети от площта на езерото е обрасла с тръстика *[Phragmites australis]* и папур *[Typha angustifolia, T. latifolia, T. laxmanii]* и други блатни растения. Много характерни за езерото са естествените плаващи острови (кочки), образувани от седименти, обхванати от коренищата на растящата върху тях тръстика. В северния край на езерото тръстиковите масиви постепенно преминават във влажни ливади.

Остров Комлука е покрит със заливна гора предимно от върба *[Salix sp.]* и топола *[Populus sp.]*.

Биологично разнообразие:

Резерватът "Сребърна" притежава значително разнообразие от видове, съобщества и екосистеми. Типични за езерото са тръстиковите масиви

[Phragmites australis], съчетани с блатен мелиптерис *[Thelypteris palustris]* и върби *[Salix sp.]*. Откритата водна площ е частично покрита с водянка *[Hydrocharis]*, водни лилии *[Nymphaea]* и ръждавец *[Potamogeton]*.

В ПР "Сребърна" са установени 15 растителни вида с природозащитен статус, което е 5% от флората на резервата. Такива са: плаваща лейка *[Salvinia natans]*, алоевижен стратиотес *[Stratiotes aloides]*, обикновена мехурка *[Utricularia vulgaris]*, блатен мелиптерис *[Thelypteris palustris]* и водна лилия *[Nymphaea alba]*.

В езерото са описани 37 вида риби. Всички те са типични за дунавската ихтиофауна. Видове с природозащитно значение са: белопера кротушка *[Romanogobio vladukovi]*, Върловка *[Leucaspis delineatus]*, диб шаран *[Cyprinus carpio]*, украинска минога *[Eudontomyzon tariae]*, умбра *[Umbra krameri]* и гр.

За района са описани 12 вида земноводни, сред които голямата водна жаба *[Rana ridibunda]*, гървесницата *[Hyla arborea]*, червенокоремната бумка *[Bombina bombina]*, големия гребенест тритон *[Triturus cristatus]*, дунавския тритон *[Triturus dobrogicus]*.

15 вида влечуги са характерни за района, като европейската блатна

Srebarna TRS

Сива гъска (*Anser anser*) Greylag Goose

Location and description:

Srebarna is a eutrophic lake, situated on the Danube river bank between the river kilometers 393 and 391,18 km west of the town of Silistra.

On its western bank lies the village of Srebarna. The lake was designated as a reserve which includes former arable lands to its north, a belt of tree plantations on the Danube river bank, Komluka Island and the aquatory between the island and the river bank.

Nearly two thirds of the lake are covered by Reed [*Phragmites australis*], Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*], Common Cattail [*Typha latifolia*], and Graceful Cattail [*Typha laxmanii*] and other marsh vegetation. Very characteristic of the lake are the natural floating islands formed by sediments surrounded by reed roots. In

the northern end of the lake the reedbeds gradually transform into wet meadows.

Komluka Island is covered with flooded forest mainly of willows [*Salix* sp.] and poplars [*Populus* sp.].

Biodiversity:

The Srebarna Reserve hosts a considerable variety of species, communities and ecosystems. Typical of the site are the reedbeds [*Phragmites australis*] with participation of Marsh Fern [*Thelypteris palustris*] and willows [*Salix* sp.]. The open-water surface is partly covered by frogbit [*Hydrocharis morsusranae*], water lilies [*Nymphaea alba*] and pondweed [*Potamogeton* sp.].

15 plant species with conservation status have been recorded in the Srebarna Reserve, which is 5% of the flora of the reserve: the Floating Fern [*Salvinia natans*], Water Soldiers [*Stratiotes aloides*], the Common Bladderwort [*Utricularia vulgaris*], the Marsh Fern [*Thelypteris palustris*] and the European white water-lily [*Nymphaea alba*].

The lake hosts 37 fish species. All of them are typical of the Danube fish fauna. The species of nature conservation concern are: Danube Whitefin Gudgeon [*Romanogobio vladkovii*], Sunbleak [*Leucaspis delineatus*], Carp [*Cyprinus carpio*],

Included in the List of wetlands of international importance since:

24.09.1975

Transboundary Ramsar site with Romania: Srebarna – Lake Calarasi (Iezerul Calarasi)

Area: 1 464 ha

Geographic coordinates:

44°07' N 27°06' E

Contacts:

RIEW – Ruse

Ruse 7000, P.O.Box 26

20 Pridunavski Blvd.

Tel./fax: + 359 82 820 774

+ 359 82 820 779

E-mail: riosv@riosv-ruse.bg

Natural History Museum Srebarna
Srebarna Village, Silistra
Municipality, Ruse District

Бластен мелиптерис
(*Thelypteris palustris*)
Marsh Fern

Природозащитен статут:

Сребърна е обявена за резерват през 1948 г. През 1977 г. Сребърна е обявена за биосферен резерват, а през 1983 г. обектът е включен в списъка на ЮНЕСКО на световното природното и културното наследство.

Природозащитният статус е променен през 1999 г. от строг на поддържан резерват, за да се позволят дейности за управление на влажната зона. Натура 2000 място и по гвете Директиви на ЕС, Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

костенурка */Emys orbicularis/*, жълтоухата водна змия */Natrix natrix/* и сивата водна змия */Natrix tessellata/*, шипобегрената костенурка */Testudo graeca/*.

Птиците са най-разнообразният компонент на фауната. В района са описани общо 216 вида, 124 от които са гнездящи, 87 са включени в Червената книга на България (2011).

Това място е от значение за гнездящите водолюбиви птици, особено за къдроглавия пеликан */Pelicanus crispus/*. Сребърна е единственото му място за гнездене в България.

В Сребърна се намират най-големите гнездови популации на световно застрашените видове белоока потапница */Aythya nyroca/* и малък корморан */Phalacrocorax pygmeus/*.

В края на есента и през зимата езерото е място за престой на няколко вида гъски – червеногуша гъска */Branta ruficollis/*, голяма белочела гъска */Anser albifrons/* и големи концентрации на сива гъска */Anser anser/*.

Езерото е място за хранене за голяма колония от големи корморани */Phalacrocorax carbo/*, разположена на близък гунавски остров, а в последните години в езерото се хранят и пеликаните и малките корморани.

Ukrainian brook lamprey */Eudontomyzon mariae/*, European Mudminnow */Umbra krameri/*.

12 species of amphibians are recorded in the area among which the Marsh Frog */Rana ridibunda/*, European Tree Frog */Hyla arborea/*, Fire-bellied Frog */Bombina bombina/*, Northern Crested Newt */Triturus cristatus/*, Danube Crested Newt */Triturus dobrogicus/*.

15 species of reptiles are characteristic of the region like the European Pond Turtle */Emys Orbicularis/*, Grass Snake */Natrix natrix/*, Dice Snake */Natrix tessellata/*, and Greek Tortoise */Testudo graeca/*.

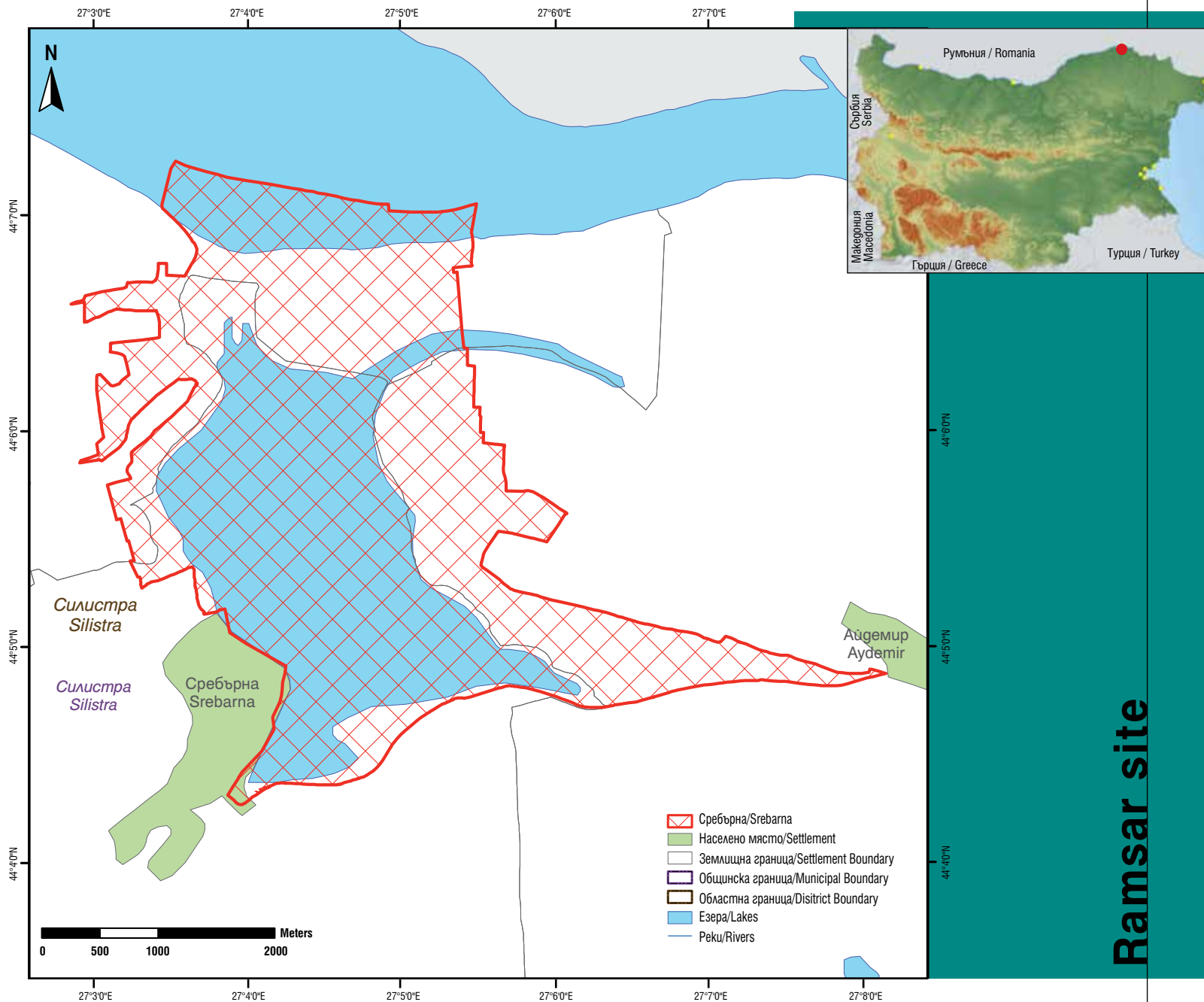
Birds are the most diverse component of the fauna. A total of 216 species have been recorded in the region of which 124 are nesting, 87 are listed in the Red Data Book of Bulgaria (2011). The site is important for breeding waterbirds, especially for the Dalmatian Pelican */Pelicanus crispus/*. Srebarna is its only nesting place in Bulgaria.

Srebarna hosts the largest nesting populations of the globally threatened species Ferruginous Duck */Aythya nyroca/* and the Pygmy Cormorant */Phalacrocorax pygmeus/*.

During late autumn and in winter the lake provides a staging site for goose species – Red-breasted Goose */Branta ruficollis/*, White-fronted Goose */Anser albifrons/*, and supports large concentrations of Greylag Goose */Anser anser/*.

Сребърна

Site Srebarna 71

Ramsar site

Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*)
Squacco Heron

**Възстановителни и
консервационни мерки:**

Извършват се съгласно план
за управление на защитената
територия.

В езерото се намира
най-голямата
смесена чаплова
колония с големи
бели чапли *Egretta*
alba, малки бели чапли *Egretta*
garzetta, гривести чапли
Ardeola ralloides, лопатарки
Platalea leucorodia, убиси
Plegadis falcinellus, нощни чапли
Nycticorax nycticorax, едни от най-
важните гнездилища в страната на
кафявоглавата попанница *Aythya*
ferina, белооката попанница *Aythya*
nyroca, сивата гъска *Anser anser* и
немия лебед *Cygnus olor*.

От бозайниците тук се срещат
вугра *Lutra lutra*, степен пор *Mustela*
eversmanni, пъстър пор *Vormela*
peregrusna, добруджански хомяк
Mesocricetus newtoni.

The lake is a foraging area for the large
colony of Cormorants *Phalacrocorax*
carbo situated on a nearby Danube
island, and in recent years the pelicans
and Pygmy Cormorants feed in the lake
as well.

The lake hosts the largest mixed colony
of herons with Great Egret *Egretta alba*,
Little Egret *Egretta garzetta*, Squacco
Heron *Ardeola ralloides*, Spoonbill
Platalea leucorodia, Glossy Ibis *Plegadis*
falcinellus, Night Heron *Nycticorax*

nycticorax), one of the most important
breeding sites in the country for the
Pochard *Aythya ferina*, the Ferruginous
Duck *Aythya nyroca*, the Greylag
Goose *Anser anser* and the Mute Swan
Cygnus olor.

Mammal species have been registered,
including Otter *Lutra lutra*, Eversmann's
Polecat *Mustela eversmanni*, Marbled
Polecat *Vormela peregrusna* and
Romanian Hamster *Mesocricetus*
newtoni.

Conservation status:

Srebarna was designated as a reserve
in 1948. In 1977 it was designated as
a biosphere reserve, and in 1983 the
site was included in the UNESCO world
natural and cultural heritage list. The
status of the protected area was changed
in 1999 from strict reserve to managed
reserve to allow management activities in
the wetland. It falls within a Natura 2000
site both under the Birds Directive and
the Habitats Directive.

**Restoration and conservation
measures:**

Carried out according to the management
plan for the protected area.

Къброглав пелукан (*Pelecanus crispus*)
Dalmatian Pelican

Езеро Вая

В списъка на влажните зони с международно значение от: 11.11.2002 г.

Площ: 2 900 ха

Географски координати:
42° 30' с.ш. 27° 25' и.д.

Контакти:

РИОСВ – Бургас
гр. Бургас 8000, п.к. 219
ул. "Перушица" №67
тел./факс: 056 813 208
056 813 200
e-mail: riosvbs@unacs.bg

Географско положение и описание:

Намира се на черноморския бряг, западно от гр. Бургас между езерата Атанасовско и Мангра.

Вая е най-голямото българско крайбрежно езеро и представлява открит лиман с плейстоценски произход. Има обем около 20 милиона м³, а площта му е 27,6 км².

Езерото е плитко, с дълбочина 0,5-1,2 м, но на някои места в средните

се променя сезонно, като максимумът е през август и началото на септември (количество хлорни йони около 200 mg/l), РН е около 8,9-9,5. През лятото и в началото на есента се наблюдава значителен кислороден дефицит. Температурата на езерото е със силни сезонни флукутации (до 32°C). През повечето зими езерото замръзва за период от 5-10 дни.

Асоциациите от тръстика */Phragmites australis/*, теснолистен

части тя достига 1,8 м. Дължината на езерото е 9,6 км, най-голямата му ширина е 4,7 км, като в средата то се стеснява до 2,3 км. Северният и южният бряг са скалисти и повисоки от източния и западния. Дъното на езерото е почти изцяло равно, покрито със слой сивочерна тиня, чиято дебелина на места е значителна. Солеността на езерото

папур */Typha angustifolia/* и широколистнен папур */Typha latifolia/* заемат значителна част от площта на езерото по западния и северозападния бряг. Езерото е заобиколено от мочурни ливади и халофитни растителни съобщества, доминирани от свит изворник */Puccinellia convoluta/* и обработваеми земи.

Vaya

Гребеновиден ръжгавец
(*Potamogeton pectinatus*) Fennel Pondweed

Location and description:

Situated on the Black Sea coast, west of the city of Burgas, between the lakes Atanasovsko and Mandra.

Vaya is the largest Bulgarian Black Sea coastal lake, an open liman of Pleistocene origin. The lake is ca. 20 million m³ in volume, with a surface area of 27.6 km².

Lake Vaya is shallow, with a depth of 0.5-1.2 m overall but reaching 1.8 m in a few places in the middle of the lake. The lake is 9.6 km long, with a maximum width of 4.7 km, narrowing for a distance of ca. 2.3 km in the middle. The rocky north and south coasts are higher than the east and west coasts. The bottom of the lake is almost completely uniform, levelled with

liquid grey-black mud whose thickness in some parts of the lake. The salinity of the lake changes seasonally, with a maximum of about 200 mg/l Cl in August-early September. The alkalinity is on average 5.45-6.70 mgkv/l.; pH is 8.9-9.5. In summer and at the beginning of autumn, in some cases a significant oxygen deficit is recorded. The temperature of the lake undergoes heavy seasonal fluctuations (up to 32°C). Most winters, the lake is frozen for periods of 5-10 days.

Associations of Reed [*Phragmites australis*], Narrow Leaf Cattail [*Typha angustifolia*] and Common Cattail [*Typha latifolia*] occupy a significant area on the western and northwestern shores. Along the lake, swampy meadows and halophytic plant communities are present, dominated by *Puccinellia convoluta* and arable lands.

Despite the insignificant depth of the lake, there is no submerged vegetation apart from patches of Fennel Pondweed [*Potamogeton pectinatus*] in the north, west and east of the lake.

Included in the List of wetlands of international importance since:

11.11.2002

Area: 2 900 ha

Geographic coordinates:

42°30' N, 27°25' E

Contacts:

RIEW – Burgas

Burgas 8000, P.O.Box 219

67 Perushtitsa Str.

Tel./fax: + 359 56 813 208

+ 359 56 813 200

E-mail: riosvbs@unacs.bg

Природозащитен статут:

Част от територията на езеро "Вая" е поставена под законова защита съгласно националното природозащитно законодателство.

Защитената местност "Вая" обхваща тръстиките масиви в югозападната част на езерото и е обявена за опазването на застрашени видове птици.

Влажната зона е обявена и като защитена зона /Натура 2000 място/ по Директивата за птиците и Директивата за местообитанията.

Широколистен папур (*Typha latifolia*)
Common Cattail

Въпреки незначителната си дълбочина езерото няма субмерзна растителност освен малки участъци с гребеновиден ръждавец /*Potamogeton pectinatus*/ в северната, западната и източната част.

Биологично разнообразие:

В езерото са описани 91 вида растения, като видове, включени в Червената книга, са черноморско плюскавиче /*Silene euxina*/, бодлив стражник /*Acanthus spinosus*/, тройновилужна мишорка (*Gypsophila trichotoma*), и др.

В езерото "Вая" се среща речната змиорка /*Anguilla Anguilla*/, вид включен в Червената книга на България. Друг вид, който се среща в езерото е речното попче /*Neogobius fluviatilis*/.

Езерото е от значение за риболова. Видовете със стопанско значение са сребрилата каракуга /*Carassius gibelio*/ и шарањът /*Cyprinus carpio*/.

От земноводните и влечугите се срещат 20 вида в езерото.

Бургаското езеро е част от Бургаския езерен комплекс – един от трите най-значими комплекси от влажни зони за концентриращи се водолюбиви птици по българското черноморско крайбрежие. В района на езерото са установени 262 вида птици.

Biodiversity:

A total of 91 plant species have been described in the lake. The species listed in the Red Data Book of Bulgaria are *Silene euxina*, *Acanthus spinosus*, *Gypsophila trichotoma* etc.

Lake Vaya hosts fish species such as the European Eel [*Anguilla anguilla*], included in the Red Data Book of Bulgaria. Another species found in the lake is *Neogobius fluviatilis*. The lake is important for fishery: the Prussian Carp [*Carassius gibelio*] and the Common Carp [*Cyprinus carpio*] are the species of economic value. 20 amphibian and reptile species are recorded in the wetland.

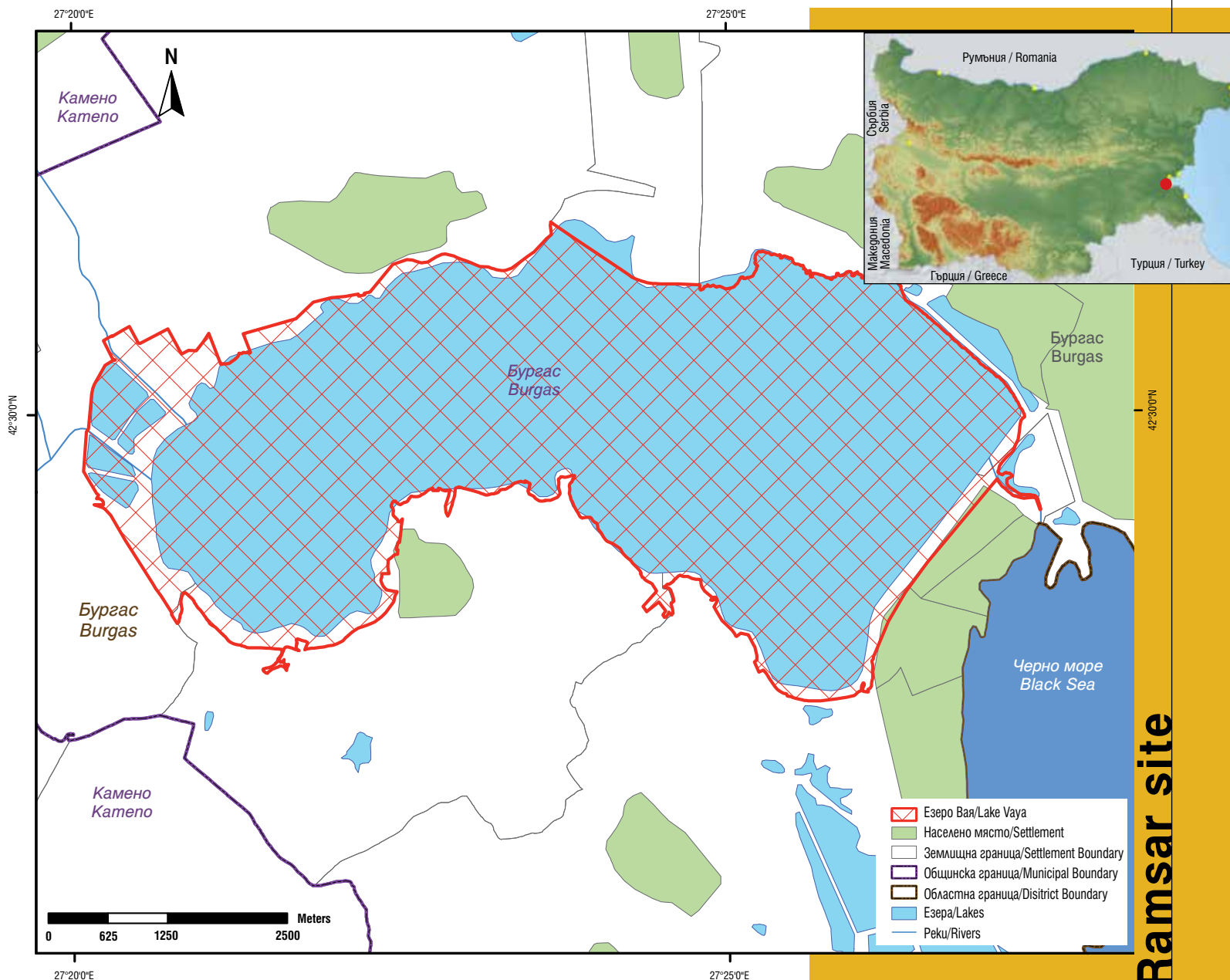
The lake is part of the Burgas lake complex – one of the three most significant wetland complexes for waterfowl concentrating along the Bulgarian Black Sea coast. 262 bird species have been recorded in the area of the lake.

The lake is of particular importance as a resting site during migration for the Dalmatian Pelican [*Pelecanus crispus*], the White Pelican [*Pelecanus onocrotalus*] and the Pygmy Cormorant [*Phalacrocorax pygmeus*]. The Corncrake [*Crex crex*] was also recorded in the area as a migrating species.

Lake Vaya is the only place in Bulgaria supporting up to 7% of the Black Sea population of the White-Headed Duck [*Oxyura leucocephala*].

Езеро Вая

Lake Vaya 77

Ramsar site

Възстановителни и конзервационни мерки:

Извършват се съгласно план за управление на защитената територия. В рамките на Българо-швейцарската програма в тръстиките са изградени изкуствени платформи за гнездене на пеликани.

В защитената местност е изградено укритие за наблюдение на водолюбиви птици. Построени са пункт за наблюдение на птици и кей за лодки на брега на езерото при с. Долно Езеро.

Езерото е особено важно като място за почивка по време на прелет за къдроглавия *Pelecanus crispus* и розовия *Pelecanus opocrotalus* пеликан, малкия корморан *Phalacrocorax rufteus*. Като мигриращ вид в района е установен и ливаден гърдавец *Crex crex*.

Бургаското езеро е единственото място в България където се концентрира го 7% от Черноморската популация на тръноопашатата потапница *Oxyura leucosephala*. Езерото е едно от най-важните места в страната от значение за Европейския съюз за опазването на гнездящия тук малък воден бик *Ixobrychus minutus*.

От бозайниците езерото е от значение за виграма *Lutra lutra*.

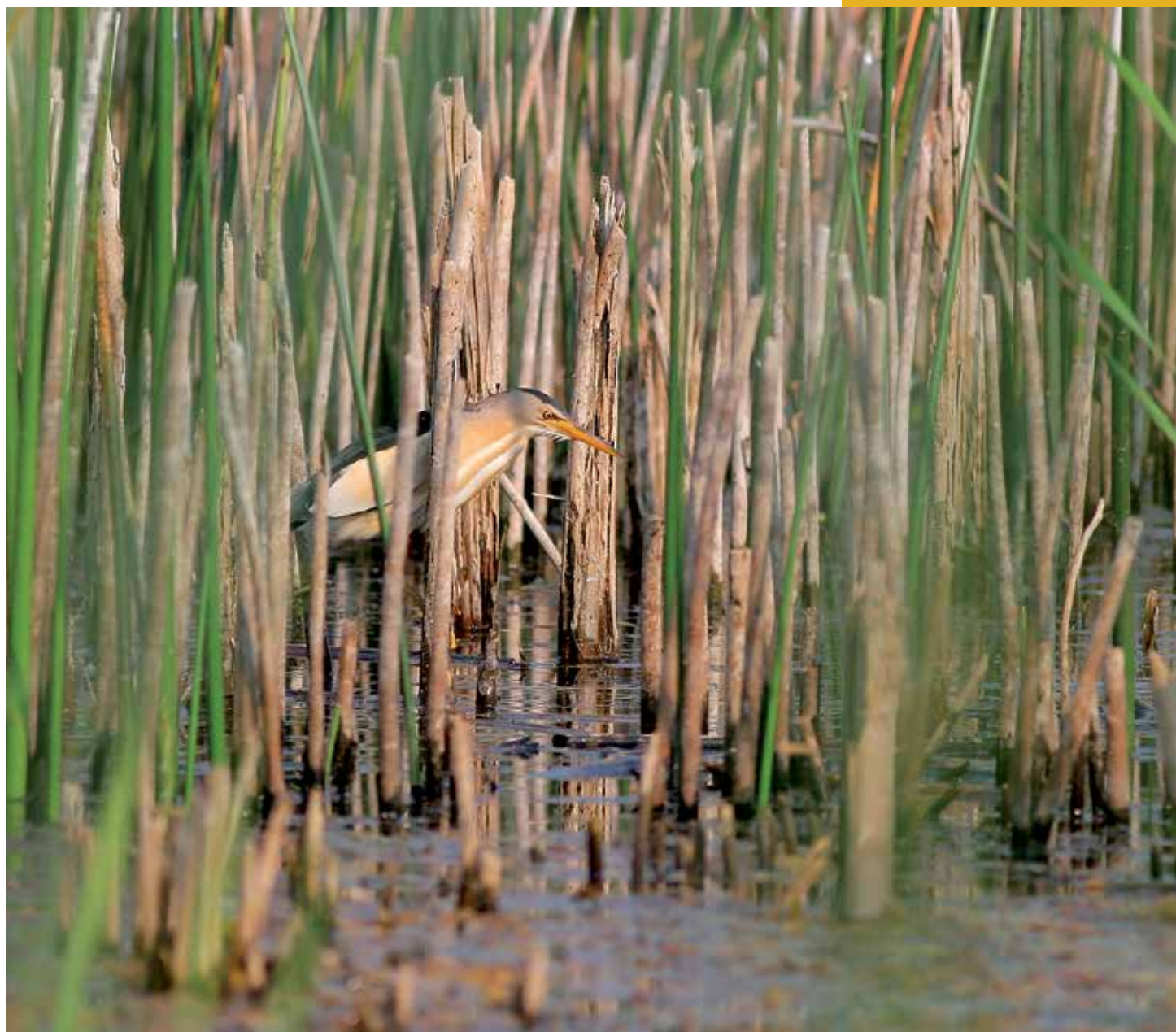
The lake is one of the most important sites in the country and a site of of European significance for the protection of the breeding Little Bittern *Ixobrychus minutus*. The lake is important to one mammal species, the Otter *Lutra lutra*.

Conservation status:

Part of the territory of Lake Vaya is placed under law protection according to the national nature conservation legislation. Vaya Protected Area covers the reedbeds in the southwestern part of the lake and was designated for the protection of threatened bird species. It falls within a Natura 2000 site both under the Birds Directive and the Habitats Directive.

Restoration and conservation measures:

Carried out according to the management plan for the protected area. Within the Bulgarian Swiss Biodiversity Conservation Programme artificial platforms to attract pelicans to breed were built in reedbeds on the Protected Area. An observation hide for waterbirds was built in the Vaya Protected Area. There is also a bird observation point and a boat quay on the lake bank at the village of Dolno Ezerovo.

Изданието е финансирано от Министерство на околната среда и водите
София 1000, бул. "Мария Луиза" 22
This issue is financed by the Ministry of Environment and Water
Bulgaria 1000 Sofia, 22 Maria Luiza Blvd.
www.moew.government.bg